Forum studențesc

organ al consiliului uniunii asociațiilor studenților comuniști din c. u. timișoara ● anul XVI ● nr. 7-8 (124-125) 1988 24 pag. 6 lei

De la gîndul Plenarei la fapta noastră

Desfășurate într-o atmosferă de puternică angajare patriotică, de strînsă unitate a întregului popor în jurul partidului, al secretarului său general, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, lucrările comune ale Plenarei Comitetului Central al Partidului Comunist Român, Consiliilor și Birourilor Executive ale Organizațiilor Democrației Muncitorești Revoluționare și Organizațiilor Democrației Muncitorești Revoluționare și Organizațiilor de Masă și Obștești au reliefat, încă o dată, preocuparea statornică a partidului nostru pentru instaurarea în întreaga viață economico-socială a spiritului revoluționar, pentru dezvoltarea conștiinței noi, socialiste.

Așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu în magistrala expunere din cadrul lucrărilor Comitetului Central al P.C.R., una din problemele de importanță deosebită în actuala etapă de dezvoltare a societății noastre socialiste o constituie activitatea politico-ideologică, educatică, de formare a omului nou, cu o înaltă conștiință revoluționară, socialistă. Expresie a preocupărilor permanente ale partidului și statului nostru, expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu cu privire la stadiul actual al societății noastre socialiste și perspectivele dezvoltării sale viitoare a subliniat rolul deosebit al preocupărilor pentru intensificarea activității de cercetare, de ridicare a pregătirii profesionale, tehnice, culturale, de înarmare a oamenilor muncii, a specialiștilor de azi și de mîine, a întregului popor cu un înalt nivel de cunoștințe științifice și ideologice.

Conștienți fiind de uriașa dezvoltare a științei, a tehnicii, tineretului studios îi revine sarcina deosebită de a acționa în vederea lărgirii orizontului său de cunoștințe generale. Toți studenții, indiferent de specialitatea pentru care au optat, trebuie să pună în prim plan cunoașterea la nivel științific a problemelor actualei etape de dezvoltare a patriei, aprofundarea continuă a principiilor socialismului științific, a concepției generale materialist-dialectice despre lume și viață. De asemenea o cerință esențială a realizării societății socialiste multilateral dezvoltate o constituie introducerea în toate domeniile de activitate, a celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, sarcină care ne revine și nouă, în calitate de contructori ai societății de mîine.

Trăsătura majoră a activității politico-educative, de formare a omului nou, activității literar-artistice îi revine rolul esențial de educare a tineretului patriei noastre în spiritul cinstei, al omeniei, al necesității de ridicare pe o treaptă superioară a nivelului de cultură generală. Numai în acest fel tineretul studios al patriei poate să contribuie nemijlocit la progresul multilateral al societății noastre socialiste, la ridicarea ei la un nou nivel de civilizație.

Însuflețiți de îndemnurile, de mobilizatoarea cuvîntare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, și noi, studenții timișoreni, alături de întregul nostru popor, ne exprimăm angajamentul nostru ferm de a acționa cu dăruire și abnegație, cu spirit revoluționar pentru transpunerea neabătută în viață a hotărîrilor adoptate, a obiectivelor stabilite de Congresul al XIII-lea și Conferința Națională ale P.C.R., de a întări unitatea și coeziunea în jurul partidului, al secretarului său general, de a sluji cu credință și devotament, cauza socialismului și comunismului, independența și suveranitatea României socialiste.

MIRCEA POP

Foto : SORIN TOMESCU

SUMAR:

- Balurile bobocilor — pag. 4 ;
- Cursuri și cursanți — pag. 5 ;
- Ancheta Forum : „O zi și o noapte în Complex“ — pag. 6—19 ;
- Supliment : FORUM LITERAR ;
- Forum magazin — pag. 23.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

BUPT

AGENDA POLITICĂ A.S.C.

Înaltele răspunderi ce stau în fața viitorilor specialiști ai țării impune asociațiilor studenților comuniști o activitate susținută, orientată spre lărgirea și eficientizarea procestului de însușire a celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, ale creației culturale în general. Dezvoltarea orizontului politico-ideologic al studenților constituie esența pentru atingerea acestui deziderat.

În acest context, ca parte integrantă a sistemului de pregătire politico-ideologică A.S.C., au fost organizate la nivelul facultăților, institutelor și centrului universitar Cercuri ale cadrelor de asociație. Acestea sînt menite să realizeze o completare a pregătirii generale, politice și metodologice, a membrilor birourilor și consiliilor A.S.C.

Dacă la nivelul institutelor se constată o intensă și constantă preocupare pentru buna organizare a acestor cercuri, nu același lucru se întîmplă la unele facultăți. Pe lîngă faptul că ele își desfășoară activitatea în mod sporadic, de obicei se rezumă numai la dezbaterea unor probleme politico-ideologice, partea de pregătire metodică a activiștilor fiind lăsată în seama instruirilor ocazionale. În vederea îmbunătățirii activității acestor cercuri, ținem să reamintim unele precizări ale Consiliului U.A.S.C.R. privitor la cadrul organizatoric al Cercurilor cadrelor de asociație :

Cercurile de pregătire politico-ideologică a cadrelor A.S.C.

„Pregătirea membrilor birourilor și ai Consiliilor U.A.S.C. (A.S.C.) se va realiza conform hotărîrii Secretariatului C.C. al P.C.R. nr. 1012 din 19 martie 1974, lunar, în cadrul cercurilor de pregătire politico-ideologică a cadrelor, coordonate nemijlocit de către un secretar al organizației de partid, (...) În activitatea de pregătire politico-ideologică a cadrelor vor fi folosite cu precădere formele muncii concrete (schimburi de experiență, aplicații). Conținutul pregătirii politico-ideologice a cadrelor va fi corelat cu obiectivele muncii de îndrumare și control exercitate de organul A.S.C.". Numai ținînd cont de aceste precizări, cercurile cadrelor A.S.C. se pot transforma în întîlniri fertile, în veritabile școli pentru cadrele de asociație.

Mai există, din păcate, și obiceiul ca studenții din anii terminali să absenteze de la ședințele acestor cercuri. Or, tocmai ei, cei cu experiența cea mai bogată în munca de asociație, se cuvine să fie nu doar prezenți, ci să constituie factorul dinamic al acestor activități. De la cine să afle cei din anii mai mici secretele muncii de organizare și conducere a muncii de asociație, dacă nu de la ei ?

În sprijinul acestor cercuri, ca de altfel al tuturor activităților cu caracter politico-educativ, în cadrul Casei de Cultură a Studenților funcționează Cabinetul de informare și documentare, care dispune de o bogată bibliografie, precum și de materialele necesare unei diversificări a acestor acțiuni.

* * *

În cinstea celei de-a șaptezecea aniversări a făuririi statului național unitar Român, au fost și sînt organizate numeroase manifestări omagiale în rîndul studenților timișoreni. Ținem să amintim aici cîteva dintre aceste acțiuni, care prin buna lor organizare și larga participare a studenților au dovedit încă o dată profundele sentimente patriotice ale tinerimii studioase românești, respectul și prețuirea ei față de trecutul nostru istoric, față de lupta eroică a poporului român pentru eliberare socială și națională :

— Simpozionul cu tema „1 Decembrie 1918 în conștiința națională, organizat de Cercul de istorie a patriei de la Casa de Cultură a Studenților ;

— „Pe-al nostru steag e scris Unire !" — montaj literar-muzical realizat de membrii Studioului de teatru „Thalia" al Casei de Cultură a Studenților ;

— Dezbaterea „Literatura clasică și contemporană despre Marea Unire" a cenaclului „Excelsior — Pavel Dan" al C.C.S. ;

— „Uniți în cuget și simțire" — spectacol literar-artistic susținut de formațiile Universității ;

Bocurîndu-ne de reușita acestor manifestări, nu ne mai rămîne decît să-i felicităm pe cei care au participat la organizarea lor și să ne exprimăm speranța că ne vor prilejui și în viitor asemenea satisfacții.

SANDA TAMAȘ

Vicepreședinte cu probleme politico-ideologice al C.U.A.S.C. din Centrul Universitar Timișoara

SPRE O TREAPTĂ SUPERIOARĂ A CALITĂȚII

Plenarele desfășurate la nivel de facultăți și institute au reprezentat un important moment de bilanț al activităților prestate în toate domeniile de activitate și, totodată, un moment al proiectelor. Desfășurate într-o atmosferă caldă, de angajare pe deplin responsabilă a tuturor organizațiilor A.S.C., a fiecărui student în parte, în vederea remedierii tuturor lipsurilor existente și a întîmpinării cu rezultate superioare a Plenarei Comitetului Central al Partidului Comunist Român, reprezintă adevărate evenimente din viața și activitatea noastră de zi cu zi.

* * *

18 noiembrie 1988. Sala 241. Institutul de Medicină Timișoara. Ne-am obișnuit ca atunci cînd se rostește „medicină", mediocritatea să fie eliminată din gînd. Să se sconteze pe rezultate de foarte bine. Iar secretul succesului rezultă din ritmul autoimpus de viitorii purtători ai halatelor albe.

De la prezidiu, **Sorin-Luigi Vesa** — președintele Consiliului A.S.C. al I.M.T. — face o scurtă trecere în revistă a activităților desfășurate, punînd în lumină nu numai rezultatele pozitive, ci și lipsurile existente. Însăși pregătirea profesională a studenților I.M.T. nu trebuie să fie privită doar ca o ascensiune pe grafice a notelor de zece ori de scădere a notelor de sub șapte și a restanțierilor. Trebuie pus un accent mai mare pe pregătirea practică, pe aplicarea tuturor cunoștințelor teoretice dobîndite, cît mai corect și eficace la patul bolnavului. Sorin pune încă o dată accent pe calitate și multitudinea exemplelor citate, a cifrelor enumerate sînt edificatoare. Profesionalul nu reprezintă numai notele înscrise în registrele secretariatelor și **Nelu Nediglea** (vicepreședintele CASC cu problemele profesional științifice) vine să amintească multele premii obținute la concursurile profesional-științifice precum și brevetele de inovație obținute de studenții medicinești. Unde pasiunea își are cuvîntul, cuvintele ... nu-și au rostul.

Sectorul cultural. „Orice medic cu pretenții posedă și valențe artistice". O vorbesc statisticile. Grupurile și formațiile culturale, premiile obținute ... Timpul este prea limitat pentru a putea fi enumerate toate numele celor merituoși ; iar în actuala ediție a Festivalului Artei și Creației Studențești există o voință aproape unanimă de a urca pe cele mai înalte trepte ale podiumurilor.

Florin Bîrsășteanu — vicepreședinte al C.A.S.C. — I.M.T. cu probleme sociale aduce la masa valențelor realizările obținute în microcomplexul social al I.M.T.-ului, în toate căminele medicinei și, privit la scară mai largă, în toate laturile socialului. Cazările în cămine au fost de sută la sută în raport cu cererile. Pentru asigurarea unor condiții optime, președinții de cămine și cantine, toți membrii resortului s-au reîntors cu cinci zile mai devreme din vacanță, asistînd și contribuind la finisările reparațiilor. Este amintit numărul mare de locuri de cazare în taberele de odihnă și tratament oferite studenților ; de cifra de peste două sute de burse, de toate ajutoarele materiale ...

Bineînțeles, există și lipsuri. Și neîmpliniri. La muncă patriotică, rezultatele au fost cu mult sub cele așteptate. **Victor Moga** — șef comisie muncă patriotică — o spune deschis. Există un decalaj substanțial între toamna '88 și ceilalți ani. Discuțiile nu se limitează la spiritul critic. Se găsesc soluții. Cotele sublicitate vor fi atinse prin recuperarea de bunuri refolosibile.

Discuțiile continuă pe marginea materialelor prezentate. Atmosfera denotă o puternică angajare, siguranța că prin elanul tineresc al membrilor săi și sub îndrumarea fermă a forurilor de partid, organizația își va îndeplini toate sarcinile propuse.

În încheierea Plenarei, a luat cuvîntul ș.l. dr. **D. Poenaru** — secretar adjunct cu probleme de propagandă al Comitetului de partid din institut, arătînd că prestigiul școlii timișorene de medicină trebuie confirmat și în continuare. Cum ? Menținîndu-se ștacheta la înălțime, dîndu-se echivalentul real al potențialului creator studențesc prin măsura faptelor.

A. BĂDESCU

PORTRETUL ACTIVISTULUI A.S.C.

Dorința de a fi util

Bogdan Mihnea Pantelimon, vicepreședinte al C.U.A.S.C. din Centrul Universitar Timișoara cu problemele cetățenilor străini aflați la studii în țara noastră este actualmente în anul II M.G. la Institutul de Medicină din Timișoara. În iunie 1984 absolvent al liceului de Filologie-Istorie din localitate. O lună mai tîrziu dă examen la I.M.T. și este declarat „admis" pe locul al unsprezecelea. Intră în viața de student cu o valiză de visuri și, mai ales, cu năzuința de a deveni un foarte bun medic. Dat fiind faptul că a fost trei ani secretar U.T.C. pe liceu, în noiembrie 1984 președinta C.A.S.C. — I.M.T., Doina Ionaș îi propune să activeze în comisia cu problemele cetățenilor străini aflați la studii în țara noastră. În anul II îl regăsim ca membru al aceleiași comisii la C.U., iar în anul III este promovat șef al comisiei I.M.T. La Conferința U.A.S.C. — C.U. din ianuarie este propus și ales ca vicepreședinte al Comisiei cu problemele cetățenilor străini aflați la studii în țara noastră.

Dînd dovada unei pregătiri profesionale foarte bune, a unui bun spirit organizator, la 8 mai 1988 este primit în rîndurile membrilor de partid. S-a implicat permanent în munca organizatorică. A militat cu entuziasm și spirit de răspundere pentru îndeplinirea sarcinilor încredințate.

De-a lungul anilor de studiu elaborează mai multe lucrări științifice : Filozofie, Socialism Științific, Economie Sanitară, Sociologia Medicinei, Fiziologie, Fiziopatologie (lucrare realizată împreună cu Tudor Oprea și distinsă cu premiul I : „Preparat în vitro de inimă de iepure").

În cursul anilor II și III îl regăsim și în postura de secretar al cenaclului literar „Syrinx" al I.M.T.

Îi plac peșterile, marea și turismul alpin. Drept

Foto : SORIN TOMESCU

scriitori preferați : Gabriel Garcia Marquez și Ion Lăncrăjan. Citește teatru. Are mult prea puțin timp liber și pentru a-l viziona. Nu-i displace deloc studențiа.

„La comisia de studenți străini am mers din dorința de a face ceva util. În spiritul unei continuități a muncii educative cu aceștia, încercînd ca alături de profesori, colegii noștri de peste hotare să devină nu numai buni specialiști ci și prieteni ai poporului român. Pentru ca la reîntoarcerea în țara lor să-și amintească cu plăcere de cei mai frumoși ani din tinerețe".

ADRIAN B.

BUPT

Cercetarea ştiinţifică studenţească la ora bilanţului

Cea de-a XIX-a ediţie a Conferinţei Naţionale a Cercurilor Ştiinţifice Studenţeşti a reunit sute de tineri cercetători, înscriindu-se în rîndul celor mai prestigioase manifestări ştiinţifice organizate în ţara noastră. Comunicările prezentate la Bucureşti, Cluj-Napoca, Craiova, Iaşi, Petroşani, Tîrgu-Mureş, în cadrul diferitelor secţiuni ale conferinţei, au confirmat pe deplin ascensiunea cercetării ştiinţifice studenţeşti atît în domeniul cercetării fundamentale, cît şi în cel al cercetării aplicative, răspunzînd sarcinilor pe care le impune revoluţia ştiinţifico-tehnică contemporană. Şi să nu uităm că, de fapt, această conferinţă nu a fost numai un veritabil schimb de experienţă, ci şi o mare întrecere la capătul căreia a ieşit triumfătoare inteligenţa, o inteligenţă tînără, proaspătă, care dă reales speranţe în ce priveşte viitorul ştiinţei româneşti.

AM VRUT SĂ FAC CEVA INEDIT

— Răzvan Gelca, ce a însemnat pentru preşedintele C.A.S.C. al Facultăţii de Ştiinţe ale naturii găzduirea de către Universitatea timişoreană a secţiunii Ştiinţe exacte ?

— O sarcină destul de grea, întrucît asociaţia a trebuit să rezolve toate problemele legate de primirea şi cazarea celor peste două sute de participanţi.

— Dar nu ai participat numai ca organizator...

— Am prezentat şi o comunicare intitulată „Asupra algoritmului lui Schur pentru funcţii olomorfe", în cadrul subsecţiei Analiză matematică. Matematicianul german Schur a introdus acest algoritm în anul 1917 după care a urmat o adevărată explozie de aplicaţii şi interpretări ce sînt de actualitate şi în prezent.

— La ce se referă aplicaţiile ?

— La interpolarea funcţiilor operatoriale şi complexe. De fapt, ideea de interpolare lansată de Schur s-a aflat şi într-una din lucrările prezentate la Conferinţa Internaţională de Teoria operatorilor ce a avut loc tot în Timişoara în iunie 1988.

— Ce elemente de originalitate a avut lucrarea ta ?

— O idee destul de trăznită. Am găsit caracterizări ale funcţiilor olomorfe pe o suprafaţă riemanniană şi mărginite în modul de 1. De ce pe suprafeţe ? Pentru că am văzut că toată lumea încearcă pe disc sau pe coroană şi am vrut să fac ceva inedit.

— Toate acestea ţi-au adus premiul II la ţea de-a XIX-a Conferinţă a Cercurilor Ştiinţifice Studenţeşti. Ce părere ai despre nivelul ştiinţific al lucrărilor prezentate la această conferinţă ?,

— Am rămas plăcut surprins de comunicările celorlalţi colegi pentru că fiecare venea cu ceva nou. Au fost multe lucrări publicabile.

— Şi dezbaterile ?

— Am abordat probleme cum ar fi existenţa timpului alocat cercetării şi studiului individual în anii terminali sau continuitatea în studiu şi după terminarea facultăţii.

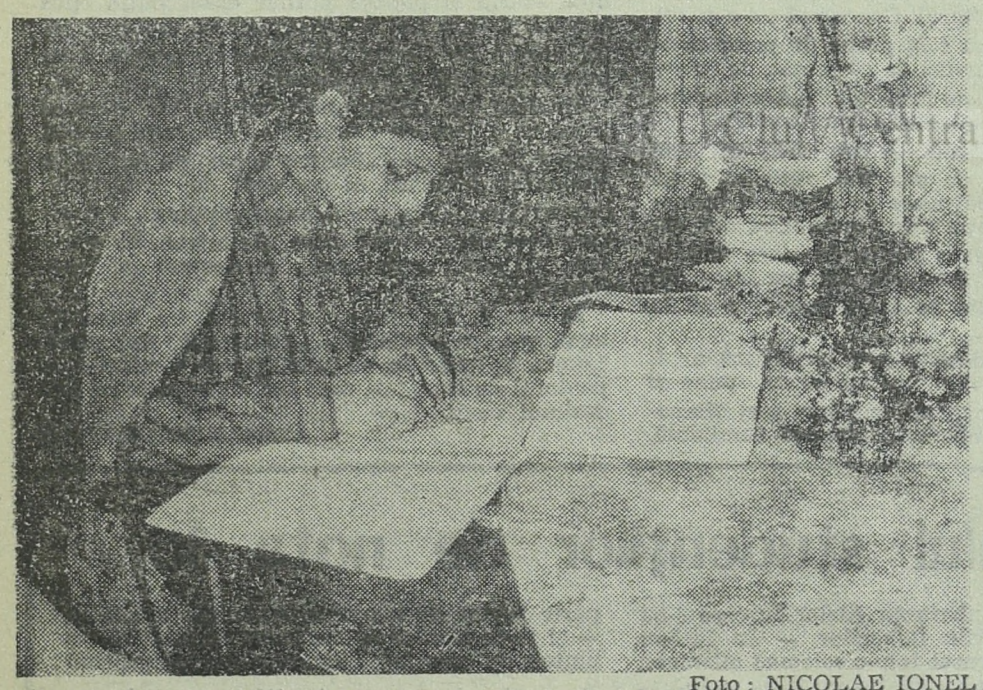

Foto : NICOLAE IONEL

O ADEVĂRATĂ PASIUNE PENTRU ADA

— Delia Srejac-Ada Kecsenet, cu ce impresii te-ai întors de la Iaşi ?

— Minunate, desigur. Am participat la secţiunea Calculatoare care a cuprins probleme legate de partea de hard-construcţia calculatoarelor şi soft-programarea acestora. În mare parte, lucrările prezentate au fost proiecte de diplomă, implicînd munca mai multor coautori. Aş menţiona cîteva realizări de excepţie cum ar fi : calculatoare compatibile cu IBM-PC XT (ca cel realizat la Iaşi, distins cu premiul I), comunicări în domeniul prelucrărilor grafice, analiza imaginilor, inteligenţa graficială — toate acestea au strînit un viu interes, iar dezbaterile libere, dînd o senzaţie de schimb de experienţă scădeau emoţiile inerente concursului.

— Cu ce temă ai participat ?

— Cu proiectul meu de diplomă (anul trecut am absolvit secţia Automatizări şi calculatoare) — „Terminarea taskurilor într-un suport de execuţie pentru limbajul Ada pe calculatorul Independent I102F" şi sînt fericită că am reuşit să obţin premiul II.

— De unde pasiunea ta pentru Ada ?

— Ada este unul din cele mai noi limbaje de programare, deosebit de complex şi de performant. La Institutul Politehnic „Traian Vuia" se studiază de patru ani problemele legate de introducerea acestui limbaj pe calculatoarele româneşti, sub îndrumarea tovarăşului ş. l. dr. ing. Jurca Ioan care este deoesebit de entuziast în acest domeniu. Astfel a apărut o adevăratü pasiune pentru Ada, cu atît mai mult, cu cît porneşte de la un limbaj foarte popular — Pascal. În privinţa concurenţei (execuţia în paralel a mai multor procese numite taskuri), limbajul Ada este deosebit de puternic, iar funcţiile pe care le cere nu sînt puse la dispoziţie de sistemele de operare existente. Lucrarea mea continuă proiectul absolventei Roxana Pop şi constă dintr-un „suport de execuţie" — o mulţime de programe — oferind serviciile necesare pentru a putea utiliza concurenţa în Ada pe calculatorul Independent.

— Ca stagiară îţi continui tema începută în facultate ?

— În ce priveşte implementarea limbajului Ada, au mai rămas două probleme de rezolvat : adaptarea unui compilator dintre cele existente la noi pentru a include partea concurentă şi tratarea în detaliu a erorilor, însă, deocamdată nu pot continua această temă, întrucît atelierul de proiectare unde lucrez nu este dotat cu un calculator compatibil cu cel pe care am lucrat la facultate.

DANIELA GROS

Premii obţinute

PREMIUL I :

Tehnic-electric : Jonl Christian (abs. Electrotehnică) ; Tulea Lucian (V — Electrotehnică) ; Chilinţan Mircea (abs. Electrotehnică) ; Vancea Florin (IV — Electrotehnică) ; Homa Adalbert (IV — Electrotehnică) ; Nichici Zvezdan (abs. Electrotehnică) ; Stefan Mihaela (abs. Electrotehnică) ; . Ernst Diana (abs. Electrotehnică) ; Hodor Diana (abs. Electrotehnică. Tehnic-mecanic : Brezatu Ilie (abs. Mecanică). Tehnic-chimie : Răzmeriţă Carmen (abs. Chimie) ; Nikou Vasiliki (abs. Chimie) ; Hoancă Felicia (abs. Chimie) ; Roşu Maria (V — Chimie) ; Onet Emiliana (abs. Chimie) ; Racolţa Carmen (abs. Chimie) ; Cacheci Dan (V — Chimie) Tehnic-construcţii : Vela Carmen (abs. Construcţii) ; Kozma Micleş (abs. Construcţii) ; Puiu Ioan (V — Construcţii) ; Gurău Adrian (IV — Construcţii) ; Stan Dan (III — Construcţii) ; Goma Mihail (abs. Construcţii) ; Buza Marius (III — Construcţii) ; Duţu Dumitru (III — Construcţii) ; Voinea Gheorghe (abs. Construcţii) ; Szölösi Otto (V — Construcţii) ; Călugăr Dănuţ (abs. Construcţii) ; Nagy Rozalia (abs. Construcţii) ; Dinopoulos Antoniu (abs. Construcţii) ; Vlaj Mircea (abs. Construcţii) ; Pele Corina (abs. Construcţii) ; Pascu Ionel (V — Construcţii) ; Timpa Voichiţa (V — Construcţii). Universitar-ştiinţe exacte : Avram Călin (III — Şt. naturii) ; Vlasie Dan (IV — Şt. naturii).

PREMIUL II

Tehnic-electric : Olar Olimpiu (abs. Mecanică) ; Strejac Delia (abs. Electrotehnică) ; Tehnic-mecanic : Glăvan (V Mecanică) ; Ilijin Karina (abs. Me-Dan (abs. Mecanică) ; Popa Marcel canică) ; Schelegia Roxana (abs. Mecanică) ; Serenciuc Roxana (abs. Mecanică) ; Kimmel Astrid (abs. Mecanică) ; Lepcar Gabriel (III Mecanică) ; Walto Ladislau (III Mecanică) ; Manea Mircea (III Mecanică) ; Ierniceru Adrian (III Mecanică) ; Tehnic-chimie : Beregi Stefan (abs. Chimie) ; Balaci Simona (V Chimie) ; Tehnic Construcţii : Ivan Adrian (abs. Construcţii) ; Dan Sorin (IV Construcţii) ; Gal Lăcrimioara (II Construcţii) ; Grecea Ion (II Construcţii) ; Dogariu Călin (III Construcţii) ; Kepes Tiberiu (III Construcţii) ; Popescu Adrian (abs. Construcţii) ; Popa Ioana (abs. Construcţii) ; Dină Ileana (V Construcţii) ; Faltinschi Adrian (V Construcţii) ; Illyes Stefan (V Construcţii) ; Pătruţ Daniel (V Construcţii) ; Pepa Cornel (V Construcţii) ; Rusu Domnica (V Construcţii) ; Filip Mihaela (V Construcţii) ; Solyon Gabriela (V Construcţii) ; Toth Arpad (abs. Construcţii) ; Eles Gabriel (IV Construcţii) ; Universitar Ştiinţe Exacte : Grănilă Paul (abs. Şt. naturii) ; Gelca Răzvan (IV Şt. naturii) ; Hărăgus Mariana (IV Şt. naturii) ; Agronomie : Pop Ion (abs. Medicină Veterinară) ; Meru Călin (IV Zoo) ; Ştiinţe Economice : Groza Ion (abs. Şt. Economice) ; Bănes Marcel (III Şt. Economice) ; Bonta Marcela (III Construcţii) ; Universitar Ştiinţe Umaniste : Torean Nicolae (II Mecanică) ; Bălan Florin (II Mecanică) ; David Horia (IV Chimie) ; Medicină-Farmacie : Noaghiu Mihaela (II Stomatologie).

PREMIUL III

Tehnic Electric : Szabo Zoltan (III Electrotehnică) ; Ban Marcel (III Electrotehnică) ; Ban Horia (III Electrotehnică) ; Csegodi Csaba (V Electrotehnică) ; Năstăsie Silvian (V Electrotehnică) ; Şoimu Maria (V Electrotehnică) ; Popa Mirela (V Electrotehnică) ; Banffy Miklos (V Electrotehnică) ; Cucuiet Vasile (V Electrotehnică) ; Brustur Dan (abs. Electrotehnică) ; Tehnic Mecanic : Varady Artur (abs. Mecanică) ; Vlasiu Aurel (abs. Mecanică) ; Tehnic Chimie : Daba Mihaela (V Chimie) ; Papuc Camelia (abs. Chimie) ; Pănescu Carmen (V Chimie) : Brînzei Eugen (abs. Chimie) ; Vancu Ileana (V Chimie) ; Vasiu Valentina (V Chimie) ; Tehnic Construcţii : Dorel Gheorghe (V Construcţii) ; Sabău Emil (V Construcţii) ; Gall Ludovic (abs. Construcţii) ; Balagh Eugen (V Construcţii) ; Universitar Ştiinţe Exacte : Abrudan Daniela (IV Şt. naturii) ; Agronomie : Sîrb Nicoleta (IV Agricultură) ; Medicină : Streian Medar (IV MG) ; Petrescu Marius (IV MG).

Buletinul studenţesc de informare tehnică

Consiliul Uniunii Asociaţiilor Studenţilor Comunişti din Centrul Universitar a editat primul număr al unui **„Buletin studenţesc de informare tehnică"**. Sub coordonarea şi prin eforturile deosebite ale tov. Conf. dr. ing. Doina Drăgulescu, acest buletin informativ şi-a propus — şi a reuşit cu brio ! — să prezinte o sinteză a rezultatelor obţinute în domeniul cercetării ştiinţifice desfăşurate la Institutul Politehnic „Tralan Vuia". Lucrarea, cuprinzînd 5 secţiuni : construcţii, electrotehnică, mecanică, mecanică agricolă şi tehnologie chimică încununează eforturile combinate ale cadrelor didactice şi ale studenţilor celor 5 facultăţi. Ea se vrea să fie, aşa cum este subliniat în Cuvîntul introductiv al **„Buletinului..."**, tar Timişoara şi Institutul Politehnic au semnat de Prof. dr. ing. Coleta de Sabata, rectorul I.P.T., **„un model de abordare modernă a unor domenii ştiinţifice şi să reprezinte un vector de dirijare a tinerelului studenţesc care bate impetuos, încă de pe băncile facultăţii, la porţile ştiinţei spre ceea ce este nou, interesant, de viitor".**

Pe lîngă articolele de sinteză, cititorul poate întîlni numeroase recenzii la cărţi ştiinţifice şi tehnice româneşti şi străine.

Tematica abordată în cele peste 150 de pagini este foarte diversificată : beton armat şi precomprimat, drumuri şi fundaţii, construcţii metalice şi hidrotehnice (la secţiunea construcţii), sisteme automate, prelucrarea numerică a imaginilor, calculul cîmpului electromagnetic, aparate electrice, energetică solară (la secţiunea electrotehnică), tehnologii neconvenţionale, tratament termic cu laser, roboţi industriali, automobile, tehnologii de sudură, măsurări fluidodinamice, rezistenţa materialelor (în cadrul secţiunii mecanică), maşini pentru recoltat plante furajere, agregate, tractoare şi diverse maşini agricole (la secţiunea mecanică agricolă), direcţii şi realizări actuale în chimie, tratarea şi epurarea apelor, cataliza cu transfer interfazic în chimia organică (la secţiunea tehnologie chimică).

La sfîrşitul fiecărui capitol sînt prezentate invenţii şi inovaţii din diferite domenii, teze de doctorat şi brevete de invenţie acordate, cursurile universitare apărute în perioada 1987—1988, precum şi laureaţii Concursului naţional de creaţie ştiinţifică şi tehnică studenţească (Iaşi, 26—28 noiembrie 1987) şi ai Concursului profesional — ştiinţific studenţesc (etapa naţională 1988).

La elaborarea materialului inclus în **„Buletinul studenţesc de informare tehnică"** au participat aproape 150 de cadre didactice şi studenţi. Iată că eforturile acestora s-au concretizat într-o publicaţie de înaltă ţinută ştiinţifică, în care „noul" este cuvîntul de ordine. Aşteptăm cu interes apariţia celui de al doilea număr care, sîntem siguri, va fi caracterizat prin aceeaşi competenţă profesională. Şi, nu în ultimul rînd, trebuie subliniat aspectul grafic deosebit al lucrării.

STELIAN-RADU CACUCI

BUPT

● ANOTIMPUL BALURILOR ●

Miss '88 ● Miss '88 ● Miss '88

„Am zîmbit apoi și m-am gîndit că de fapt am cîștigat o medalie cu două fețe"

(CARMEN STRATULAT

— Medicină)

„În privința curtezanilor le acord tot atît de puțină atenție ca și înainte de bal"

(CODRUȚA VASIU

— Chimie)

„Pentru mine nu există frumusețe standard. Fiecare om e frumos în felul lui"

(MONICA MUREȘAN

— Medicină veterinară)

„Nu speram să particip la concursul de Miss. La M.A. este însă obligatoriu"

(ADINA DINEA

— Mecanică agricolă)

Foto : SORIN TOMESCU

„Mi-a plăcut foarte mult o concurentă care nu a luat nici un premiu, deși merita"

(CARLA BRAȘOVEANU

— Matematică)

„Cît despre juriu, încă mă întreb cum de au desemnat-o pe cea pe care au desemnat-o..."

(CRISTINA FRĂȚILĂ

— Electro)

„Ce mult înseamnă să ți se pună o coroniță pe cap și lumea să spună că ești regina balului"

(CRISTINA BUIE

— Agronomie)

„Mi-a plăcut mult partenerul de concurs. De ce? Știa să danseze foarte bine"

(CARMEN NIȚA

— Zootehnie)

La început a fost povestea. Apoi trompeții au început să sune. Porțile de cristal ale imaginarelor palate s-au dat la o parte. Și prințese în travesti, coborînd din trăsuri de visuri albatre au păsit parcă timid, parcă zîmbind pe izvoare de apă vie. Blonde, brunete, șatene, cu irișI de vis și chip de iubire. Priviri aruncate aiurea lumii acesteia însetate de nou și de zvonuri frumoase. Obrajii roșesc. Inimile bat cu putere. Făt-Frumos e încă departe. Iar aici, la o aruncătură de ochi — juriu, balaurul cu „ț"-uri capete pîndește. Și numele ca niște bombe de flori, lovindu-ne din toate părțile: Carmen, Carla, Cristina, Codruța, Adina, Adriana, Monica... fiecare o autentică prințesă. Sărutînd din vîrful buzelor. Zîmbind. Făcînd piruete. Blitz-urile par un joc de licurici. Degetele apasă pe butoane „Recorder". Camere video rup crîmpee din noi închizîndu-le între carcase de plastic.

Carmen S., pare o naiadă „foarte brunetă" (spune ea), „mică" (spune tot ea), deși nu pare deloc (spun sute de ochi) — și se mai spune că „parfumurile bune se găsesc în ambalaje mici" o brunetică drăguță într-o rochie de un alb imaculat. „Mi-aș fi dorit să fac o facultate de limbi orientale. Japoneza... Chineza..." Am auzit o mulțime de voci mizînd pe ea la începutul concursului. S-a hotărît totuși greu să participe. Aproape împinsă din spate. „În ultimul moment. A fost o ambiție feminină". Nu neagă că nu se aștepta să fie preferata serii. „Nu consider că o altă candidată ar fi meritat locul I mai mult decît mine".

Carla — șatena cu ochi verzi, parcă mai modestă decît Carmen. Păstrînd totuși o anumită doză de imperceptibilă ironie. Îi place culoarea roșie, primăvara și valsul. „La concurs am participat la rugămințile prietenilor mei". Nu speram să obțin acest premiu, deși nu pot spune că nu mi-o doream..." Nu crede că titlul de **miss** să-i fi schimbat caracterul. Concursul i s-a părut reușit în general. „Au fost probe de perspicacitate și imaginație. Versuri de comentat, de interpretat și o propoziție de mimat..." „Am răspuns cît am putut de normal. Eram emoționată"

Pentru **Adriana** (Laiu — mis ISE) cel mai mare vis este acela de a-și trăi din plin viața studențească. De a pătrunde cu adevărat farmecul tinereții. „Studența e frumoasă. Cea mai superbă amintire a mea e legată de seara în care am fost aleasă Miss. Îmi este aproape imposibil ca sentimentele trăite în acele momente să le transpun în cuvinte".

Adriana nu știe dacă o altă candidată ar fi meritat locul prim. Nu același lucru spune și Cristina B. („M. Kinga mi se părea mai simpatică"); „Mi-era teamă de o singură candidată. Pînă la finele concursului eram sigură că ea va fi Miss" (Codruța). „După părerea mea locul I era destinat Adrianei Frunzar" (Adina). „Orice candidată are o personalitate ce nu poate fi alungată pe locul II" (Cristina F).

Lui Carmen N. colegii îi spun „domnișoara cu pălărie neagră". E brunetă și totuși negrul o prinde foarte bine. „Sînt sigură că și miss Zootehnie 1989 va fi tot brunetă, cu ochi negri și ten creol. Va fi foarte inteligentă. Înălțimea? Să zicem 1,70. Vreau să cred că juriul anului viitor va fi cel puțin la fel de exigent și corect ca acum".

Dacă pe **Cristina B.** ați întreba-o ce diferență există între ea cea dinainte de... și de acum ar răspunde că acum e o foarte, foarte mare oboseală și atît deocamdată. „Seara balului a fost mirifică. Probele nu consider că au avut o prea mare importanță. Iar de răspuns, cel puțin mie îmi venea ideea în momentul în care începeam să vorbesc. E caraghios, dar întotdeauna așa mi se întîmplă. Sînt foarte spontană".

Și dacă Carmen S. (o medicinistă) își dorea să facă limbi orientale, Carmen N. și Codruța ar fi preferat să facă medicină; Carla să facă mate pură, iar **Cristina F.** filologie. („Mă întristează lipsa de poezie a vieții politehniste. Încerc din răsputeri să salvez măcar o parte din fărîma de fericire a ceea ce a fost copilăria cu idealurile și candoarea ei".

Codruței îi place rozul. Îi plac trandafirii și garoafele. Și mai ales îi place poezia. Dodruța ar putea, spune, chiar că scrie poezie... O poezie melancolică. „Aș vrea să fiu fericită. Pentru mine fericirea reprezintă totul..."

Găsirea fericirii acum după ce a intrat la facultate reprezintă un ideal major și pentru **Adina.** Înainte, pe primul loc se situa „realizarea pe plan profesional". „Cînd am primit coroniță, eșarfa și păpușa hornar eram puțin spus fericită. Gîndurile îmi erau acasă. Doream să fiu văzută de părinți, de prieteni, pentru a se bucura și ei alături de mine".

Monicăi i-a plăcut mult proba de dans și ideea de a face un catren. Are concepții proprii despre frumusețe. „Pentru mine nu există o frumusețe standard, ci cea dată de naturalețe, originalitate". „Nu am idealuri majore.. Aspir spre ceea ce ar aspira orice pămîntean. Vreau să mă realizez profesional, intelectual și sentimental".

În curînd amintirea va deveni un basm în toată puterea cuvîntului. „Prințesele" vor pleca. Lumea aproape le va uita. Și va rămîne doar pantoful de argint al unei seri de neuitat pe caldarîmul vieții.

ADRIAN BĂDESCU ■

Balul studenților de nota 10

După toată exuberanța zilelor în care s-au desfășurat Balurile Bobocilor — eu însămi „boboacă" — pornesc într-o solemnă misiune: trebuie să particip la tradiționala întîlnire festivă a studenților fruntași din Centrul Universitar Timișoara, desfășurată marți, 29 noiembrie 1988 în cantina Universității. Îmi pregătesc de acasă întrebări timide — am un adevărat „complex bobocesc" și în spinoasa meserie de reporter — fără să știu că lucrurile sînt în realitate mult mai clare și doar fantezia-mi creează toate aceste neliniști (vă rog să mă credeți) n-am putut dormi noaptea la gîndul că mi se oferă privilegiul de a-i contempla admirativ, în puținele lor ore de răgaz, tocmai pe cei mai buni, cei mai inteligenți și conștiincioși — într-un cuvînt cei mai de „nota zece" dintre noi.

Într-o atmosferă definitiv sărbătorească (un aspect al sălii pe care studenții căminiști și l-ar dori, poate, zilnic, fără să diminueze contrastul cu o ceremonie), aproape de cadrele didactice, de data aceasta mai puțin oficiale și — de ce nu — înspăimîntătoare decît la catedră, se ridica un murmur dulce de voci tinere. Încă un prilej de a schimba impresii despre cele mai frumoase planuri ale lor, ne place să credem, cu admirație deschisă pentru cei evidențiați la concursurile profesionale și în activitatea A.S.C.; studenți de nota zece toți, mi-au trezit amintiri duioase despre solemnitatea decernării premiilor în toate școlile, despre coroniță de merit împletite de bunici grijulii... Cu atît mai mult am înțeles cîtă responsabilitate matură implică munca lor de cercetare sau de organizație, cît de departe fugim de neajutorata vreme a bunicii — și toate acestea cu modestie ascunsă într-o umbră de cearcăn, singurul semn perceptibil al nopților de nesomn și grijă, care nu de puține ori stau la temelia rezultatelor frumoase.

Președintele Consiliului U.A.S.C. al C.U. Timișoara, asist. univ. ing. Liviu Anton a prezentat rezultatele deosebite ale cîtorva studenți fruntași la învățătură, în numeroase cazuri fruntași și în munca de asociație, exprimînd sentimentele de admirație ale tuturor.

Ar trebui, poate, să-i amintim pe cîțiva dintre ei. Oricum vom detalia activitatea lor într-un reportaj care să consemneze rezultatele sesiunii de iarnă și ale confruntărilor științifice. Au fost prea mulți, și ne bucură acest fapt, și mulți dintre cei cu care am discutat în vederea unui interviu mi-au transmis aceeași părere, de o frumoasă modestie: este bine că există atît de mulți colegi care s-au detașat în activitatea profesională și de cercetare, formăm un grup compact și ne cunoaștem bine între noi; poate exemplul nostru este necesar nu ca excepție, el trebuie sugerat celorlalți, ca model de viață.

Ce înseamnă studenți fruntași? Cum se cucerește un loc la întîlnirea acestora? Am putea afirma că o ierarhizare nu e relevantă; criteriul valoric are o autonomie ce depășește posibilitățile unui modest reportaj — și toți putem deveni fruntași dacă înțelegem să redimensionăm acele aspecte ale activității noastre pe care le simțim balast.

PATRICIA CIOBANU ■

BCU Cluj / Central University Library Cluj
BUPT

Cronica literară

Îmblînzirea tragicului

Poezia Constanței Buzea poartă pecetea seriozității ; fie că este vorba de efuziuni afective sau de percepții lucide, ele au întotdeauna substanță etică, aparțin zonei lui „așa se cuvine". Metamorfozele acestei cumsecădenii, numeroase și cuprinzătoare ca întindere, sînt pătrunse toate de nuanțe ale suferinței niciodată însă scăpată de sub cenzura rațiunii. Poeta nu se lasă copleșită de vocile durerii, pe care le filtrează prin detașare, impersonalizare ; niciodată arderea nu este totală, mereu ființa își găsește în sine resursele necesare supraviețuirii. O invincibilă vitalitate răzbate în fiecare volum, închegîndu-se într-un *ethos al locuirii* pe care poeta îl propune în primul rînd ca atitudine morală, dar și ca mentalitate. Începînd cu *Cină bogată în viscol* și trecînd prin *Planta memoria* pînă la recentul volum — *Pietre sălbatice*, variațiunile pe tema eticului se deschid înspre un spațiu de simboluri ce tind să descopere și să cuprindă adevărata Ființă. Dacă în volumele anterioare gravitatea rostirii de sine nu era susținută de o coerență interioară pe măsură, poemele din *Pietre sălbatice* depășesc această precaritate. Ele pot fi văzute ca prolegomene ale unei posibile adînciri într-o filosofie a poeziei, înțeleasă ca sistem.

Este o poezie a intrării în spațiul și timpul Ființei, prin încercarea de cuprindere a structurilor de adîncime ale lumii interioare. Străbătînd un cadru psihologic uman, de la naivitate și inocență pînă la tragicul inefabil, poezia gravitează într-un cosmos a cărui lege dominantă este durerea. O durere metafizică în fața neputinței rostirii depline, a ambiguității semnelor cu care lumea violentează cunoașterea, în fața unei mîntuiri niciodată posibile.

Ființa în lume este marea tentație a poetei insistînd pe interioritate și dedublare, pe alteritatea ființei în starea ei mijlocitoare între pămînt și cer. Este o zonă a primejdiilor și căutărilor ademenitoare : „sunt săli carnivore / răscruci / coridoare și scări către / poduri / și turnuri înguste / și trepte de gresii / / (...) / / timp scufundat / timp distrus / sacrificînd echilibrul / secundei fragile / ce lin din prezent mă gonește / mă naște / și mă părăsește / la ușa muzeului / ca lîngă o gură feroce" (*muzeu*). Într-un peisaj rotitor, de început și sfîrșit de lume, plin de primejdii acaparatoare, ființa îndură starea premonitorie a sfîrșitului, eliberării : „sfîrșitul cel fără istov / ce poate fi / acest mîl fierbinte / ce mi se scurge / pe șira spinării // galeria se-nfundă / un mediu / o ultimă fază a transparenței / transcrieri de urlet / cenușă tixită de vis / secret sebastian în sudorile morții" (*sebastian*). Tocmai întru această înălțare îi este dat un univers ostil, agresiv, așezat sub însemnele temporale ale sfîrșitului. Căci numai astfel își află ștefuirea, violentînd și fiind violentată de zei, de oameni, de lume, în timp ce „ingerul prăbușirilor / pasărea / vine din tine / și smulge și duce / un mal întreg de pămînt / departe". (*pietre sălbatice*) — asemeni vulturului destinat lui Prometeu. Dar orice desprindere își are prețul său de carne, este împlinirea unui scenariu inițiatic al ducerii, trecînd peste pragurile dureroase ale lumii „tu rabdă și rade cu mîna / umedă și curățată de sugrumare / gîtul subțire al lebedei // și tentativele șarpelui /azvîrlirile lui asupră-ți / din copacul sub care dormi / de cîte ori în vis / își prăpădește veninul / crezînd că aievea te mușcă", căci „nu se întîmplă / să-ți fie dragă o piatră / fără ca el să nu te aștepte / încolăcit peste ea / ca peste propriul său ou" (*tentativele șarpelui*) — acesta pare a fi „pactul" transcenderii. La capătul drumului însă, Sfinx așteptîndu-și prada, stă momologul tăios de sincer despre moarte — o încercare de împăcare cu faptul că e vinovat celdormic să afle limitele trupului, putința sau neputința depășirirrii lor. Finalul acestei lungi și dureroase îmbătrîniri prin apropierea de eul dedublat nu este altceva decît descoperirea trupului singur, a golului impenetrabil dimprejur (*cuprindere de singur*).

Rostirea, în poezia Constanței Buzea, este a unui eu obiectivat și contorsionat, dar care nu ajunge să se de-personalizeze ; deși centrat pe propria persoană ca unic subiect al oricăror experiențe, închiderea acestui univers poetic nu vine de aici, ci din cvasi-rigiditatea în care se află între luciditate și decență. Întoarcerea la sine se face printr-o zonă morală ; sacru și profan, ludic și ideatic sînt subordonate ethosului. Mizanscena este constituită din stări limită, percepții amplificate ale unor angoase, agresiuni, limite. Vremea îmbătrînirii ființei, cînd orice ieșire în afară este atît de neputincioasă încît are nevoie de paliativele ocrotitoare ale închiderii (*respiră blînd și vindecă*), este anticipată prin premonițiile unei stări de sfîrșit, de îngenunchere ; cerul este închis zborului (*semn*). În această lume explodînd de senzații care iau formă materială, confuzia tinde spre haos.

Este, de aceea, necesar un ritual al exorcizării prin numire. Fie că este neputința desprinderii de pămînt (*ieșirea din timp*), sau stigmatizarea într-o lume în care gustul mierii mai poate fi simțit numai cu buze străine (*cearcăn*), o implacabilă jertfire a celeilalte jumătăți de sine (*stivuitorul de goluri*), toate sînt filtrate printr-o sinceritate detașată, fără patetism, dar tocmai de aceea căzînd mai greu, mai apăsător. Aici devine transparent un eu încolțit, grăbit să cuprindă prin rostire o lume agresivă de o infinită diversitate a individualelor. Această centrare pe suprafață aduce cu sine o inevitabilă risipire ; căci a da nume celor văzute sau simțite nu este la fel cu a le determina ca prezențe ideatice. Spiritul lucrurilor neaflîndu-se în întinderea lor (ci aparținînd adîncimii), de cele mai multe ori rămîne neatins, sau revelat pe jumătate, acolo unde poezia scapă de sub semnul lui „est modus in rebus".

Importantă rămîne, peste toate, găsirea tonului, cunoașterea. Lumea este istovitoare prin permanentul refuz de a intra în rezonanță cu spiritul căutător ; depășirea acestei neputințe înseamnă reîntoarecerea la starea primordială : „sufletul speră / o stare de bine / o prefigurare / / înotători și frunze eșuate / imagini ale muzicii născînd / mereu / ființa apei / / ciudate cuvinte despre un trup / ce nu ne mai aparține / instrumente atinse de har / porți între stîlpii cărora / nu poți muri" (*„Amprente"*).

Străbătut de o vizibilă aspirație spre totalitate, volumul nu este și nici nu poate fi egal, invariabil : nu întotdeauna poemele sînt articulate firesc, ambiguitatea sintactică nu atinge în toate poemele zona privilegiată a ideii. Scriitura este într-o permanentă disimulare, multiplicare, tinzînd spre o structură de palimpsest. Există o constantă proiecție în exterior, într-o lume contorsionată, maladivă, în agonie, urmată de propensiunea înspre un univers interior hiper-labil, aproape lipsit de imunitate în fața agresiunilor (în special cea a timpului și a morții). Tragismul acestei pendulări nu este niciodată împins peste limita unei anumite demnități a suferinței. Poemele își păstrează o oarecare răceală, o imparțialitate a rostirii de sine, fiind mereu cenzurate de vocea interioară, care nu admite nici lamentație, nici descoperire totală în acest univers cu perfectă aparență de calm.

Din primatul ethosului asupra oricăror alte forme de ordonare a lumii decurge și nota dominantă și deopotrivă unificatoare a volumului : tragicul este îmblînzit dintr-o imposibilitate (sau teamă ?) de a-l defini și prin diferența specifică („tragicul nu este orice rău, ci răul asumat prin înfruntarea conștientă a limitei", născut „în zona raportului dintre conștiință și limită" — v. Gabriel Liiceanu, *Tragicul. O fenomenologie a limitei și depășirii*, Univers, 1979), ajungîndu-se astfel doar la genul proxim : luciditatea confruntării cu o agresiune de dimensiuni ontologice.

Acordînd credit mai mare oglinzilor care reflectă decît reflectării în sine, subordonînd așadar pe „ce se vede" lui „cum se vede", poeta își conduce cu abilitate discursul despre un ethos al locuirii căruia îi caută posibilități de deschidere.

Volumul este, înainte de toate, un mare pariu cu sine, care, dacă va fi asumat în întreaga lui complexitate, nu poate fi decît un pariu cîștigat.

RODICA BORȘA

* Constanța Buzea, *Pietre sălbatice*, Cartea Românească, 1988.

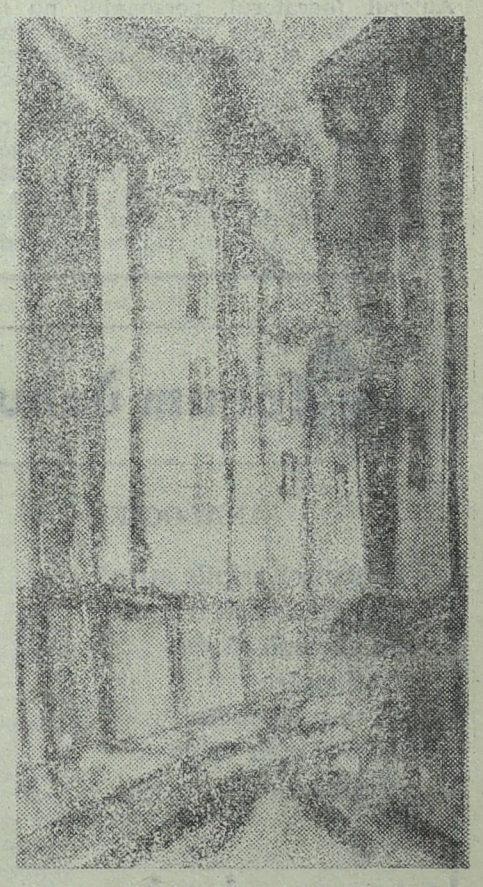

Cătălin Neacșu — Sighișoara.

O viziune asupra mitologiei românești

Apărută în toamna aceasta, cartea * este continuarea promisă a volumului „Viețuitoarele pămîntului și apelor". Spre deosebire de primul volum, cel de acum se „urcă pe axa imaginară pe care operează gîndirea primitivă, anume către centrul acesteia. Păsările, îndeosebi, conturează atît o reprezentare generică, cît și o multitudine de reprezentări individuale. În prefață, Mihai Coman pune accentul tocmai pe acest aspect, cît și pe abordarea antropologică a relației dintre cultură și natură. „Păsările se bucură de o percepție și de o aură deosebită atît în ordinea afectivului, cît și a logicului (...) păsările devin semnificative pentru meditația mitologică în primul rînd în virtutea statutului lor de ființe umane metaforice".

Iată cu ce se deschide această carte pasionantă despre un aspect esențial din mitologia poporului nostru. Relația om—pasăre evocă zborul, tentație mitologică universală în care se regăsește structura perfectivă a omului din totdeauna. Citîndu-l pe Claude Lévi-Strauss, Coman amintește că păsările „își pot îngădui să semene cu oamenii tocmai în măsura în care se deosebesc de ei (...). Toate condițiile sînt obiectiv întrunite pentru ca noi să concepem lumea păsărilor ca pe o societate umană metaforică". Acesta pare a fi modelul obsesiv pe care încearcă să-l demonstreze în lucrare, cu argumente și contraargumente, toate susținute de un bogat material documentar, așa cum demonstrează bibliografia consistentă, judicios aleasă, de la sfîrșitul volumului. Nu este exclusiv o lucrare de specialitate, în sensul că un public larg, pasionat de evoluția gîndirii tradiționale românești, poate avea acces la conținutul ei, unul, bine închegat și mereu semnificativ.

Din perspectivă strict lingvistică. Mihai Coman dezvoltă ideea caracterului onomatopeic al denumirilor avimorfe după o analiză efectuată de Mihai Băcescu asupra celor 3 000 de denumiri „sigur băștinașe". Precizia științifică și stilul concis dar nuanțat al lucrării transmit cititorului, pe lîngă informație de specialitate, și o pledoarie pentru un capitol neglijat al simbolisticii viețuitoarelor văzduhului. Se fac distincții, de pildă între păsări cîntătoare și necîntătoare, însă pe un temei simbolic, cîntecul fiind, prin lipsa de corporalitate, elementul liant între ceresc și teluric ; conținutul mesajului transmis de păsări poate fi, contextual, malefic sau benefic, după sistemul dialecticii populare omniprezente.

Argumentează, de asemeni, principiile antropologiei structurale, fără a se subordona total acestora, viețuitoarele au mai fost grupate și conform opoziției cultură—natură : domestice, intermediare (între casă și natură) și sălbatice, la fel ca în primul volum. Grija deosebită a autorului de a atinge cît mai multe aspecte, de a epuiza cît mai multe posibilități de combinare, este încă o dovadă a valorii acestei cărți ; poate că nu ar fi exagerat să afirmăm despre autor că ascunde un nobil și cald sentiment de comuniune și continuitate, o relație intimă cu propriul obiect de studiu. Sperăm, apoi, să ne reconsiderăm toți atitudinea față de anumite elemente ale folclorului, studiind volumul lui Mihai Coman, un autor intrat deja între numele consacrate ale genului.

PATRICIA CIOBANU

BUPT

Scrisul ca jurnal al experienței anterioare

Despre lucrurile mari ale unei culturi se vorbește „cu glas tare" sau, paradoxal, se păstrează tăcerea, ca pentru a nu pîngări sacralitatea cuvîntului deja spus, a imaginii, a obiectului deja înfățișat. Nu ne încumetăm la arborarea unor astfel de instanțe (voce penetrantă — tăcere), ci ne plasăm pe poziția mediană, a cititorului umil de literatură. O poziție de pe care *impresia*, ca prim pas al percepției artistice, nu poate lipsi.

Textul — îl numim astfel și nu *al romanului* ori *al jurnalului*, pentru că, în cazul *Clopotului scufundat*, ca de altfel și-n cel al *Burgtheater-ului provincial*, primează *mărturia, documentul despre ființă*, respectiv *despre absența ființei*. Deci „mijloacele" literare (istorice, filosofice etc.) care satisfac atît cerințele romanești, *cît și* pe cele jurnaliere. O fericită posibilitate (și formă) de captare fățișă, fără menajamente și restricții, a sensurilor interioare absolute ale ființei măcinate de timp și incertitudini.

Cele două corpuri nu pot fi tratate separat. Ele sînt conjuncte, se află unul în continuarea celuilalt. *Un burgtheator provincial* pregătește terenul (lent, cu o răbdare artistică demnă de veșnicia pietrelor în eroziune) pentru izbucnirea metafizică, pentru sublinierea pînă la esență din *Clopotul scufundat*. Pentru apariția autorului însuși într-un spațiu dinainte delimitat. *Burgtheaterul provincial* stă înaintea *Clopotului scufundat* ca un avant propos, ca o prefață brută.

Trebuie făcută deosebirea semantică între termenii *mărturie* și *confesiune*. Autorul (naratorul, personajul) nu se confesează. Nu este un confesiv, în sensul restrîns al cuvîntului, cum folosirea persoanei întîi singular ne-ar face să credem. Autorul depune (doar) o mărturie despre propria ființă, despre o posibilă confesiune a ființei, în genere. Livius Ciocârlie se prezintă, astfel, ca exponent al unei naturi universale, *creatorul de artă* : *„Sînt în condiția artistului.* Artistul mai mult inventează decît descoperă un adevăr. *Sînt dublu* : cel ce produce o imagine despre sine și personajul inventat."

Un burgtheater provincial este textul unei „mărturii materiale", istoria spațiului bănățean trimițînd spre ideea de „preființare", de adamism existențial. Tehnica contrapunctului, cliptismul semantic și de limbaj (scrisori amicale, scrisori familiale, documente, vederi, frînturi de jurnal), avalanșa personajelor („încrengături", arbori genealogici) întreține eterogenitatea maximă a textului, automatismul mărturiei, senzația de preaplin, de gîtuire, de coborîre (prăbușire) în tenebrele sterilității, pînă cînd, deschizînd o altă carte (de fapt, reluarea pe un alt plan a aceleiași cărți), totul se topește într-un debut neutru : „Stau pe o bancă sprijinită de gard, port bretele vînătorești am patru ani și rîd". De aici începe adevărata istorie, mărturia spirituală ; coerentă, exemplară, plină de orgoliu. Perspectiva reziduală a faptelor, obiectelor, ipostazelor va culmina cu atingerea unității, *res aesthetica, a Clopotului scufundat. Inerența* se transformă în *evidență* pe drumul ascendent și, deopotrivă, „opintit", de la *trecut* spre *viitor*, de la un vid al compoziției (v. existența cenușie, mică, monotonă) la un vid afectiv (fără iubire, fără ură : „Dragostea o experiență a morții în existent"). Prin această tehnică, de trecere de la conturarea spațiului la locuirea (integrarea, întemeierea în) lui, pe care îndrăznim s-o numim a premeditării, Livius Ciocârlie realizează o retrospectivă jurnalieră (v. M. Blecher, Camil Petrescu etc.), dar nu sub forma unui jurnal propriu-zis, cum am fi înclinați să credem după afirmația autorului : „Înțeleg scrisul ca jurnal al experienței interioare." *Clopotul scufundat* e mai mult decît un jurnal, iar Livius Ciocârlie este cel mai „în afară de sistem" scriitor textualist de la noi ; un caz aparte de asumare a modernității.

Cătălin Neacșu — *Toamna*

Dacă *Un burgtheater provincial* este cartea *absențelor, Clopotul scufundat* este cartea conștiinței acestor absențe, cartea umplerii (înlocuirii) absențelor cu *prezențe* (carte a ființei). Modelul Montaigne e negat. Admirația pentru scriitorul francez urmează a fi inoculată în compoziție ca ceva inerent. Sfidarea vidului — o atitudine constantă : „Istoria și viața îmi apar ca niște suprapuneri opace. Există, probabil, un spirit care ne învăluie ; eu, însă aș prefera să dorm." Prin estetica vidului, pe care-o propune, cartea „cade în categoria abisalului". Autorul își construiește, o filozofie existențialistă, în care influențele orientale (Lao-tse) și occidentale (Pascal, Kierkegaard etc.) se întrețes, se resimt, dar sînt și depășite.

O carte despre viață și moarte : „Exercițiul vieții este exercițiu al morții. Există moarte prin puținătatea vieții, acolo unde trăiești nepotrivit cu tine însuți. Moartea prin inconsistență. Și există moarte prin autonegare în intensitatea vieții, prin dispariție în propriul tău act."

Cele mai literare pasaje sînt cele care descriu relațiile copilului, adolescentului, omului matur, cu familia, cu prietenii și cunoscuții. Nevoia de mamă. Nevoia de tată. Și, alături de aceste *prezențe*, nevoia de *singurătate*. Gradul zero al scrierii, autoreprezentarea textului funcționează ca liante între diversele momente reflexive ale cărții. Nu lipsesc humorul și ironia, percutante și ele în jocul multiplu al creației.

Megalomania, magnificiența, autoflatarea sînt măști ale unui personaj ce apucă să vorbească de pe poziția omului precar, fără pretenții de depășire a propriei condiții, de acoperire a părților sale slabe, de evadare din sine (propria piele). Din acest punct de vedere, *Clopotul scufundat* propune o etică stoică, aparenta „spovedanie" fiind unealta înțelegerii : „Neînțelegerea nu este, în sine, condamnabilă și nici de natura mea nu mă desolidarizez. Însă neînțelegerea are sens, cînd are, ca etapă a înțelegerii, fără nevoia intervenției unei forțe supreme. De aici ateismul „spovedaniei". Transcendența goală. I-am spune *roman* al inconștientului, dacă n-am fi renunțat la această formulă încă de la început. Cartea se înalță nu pe sinceritate, ci, mai ales, pe „luciditatea" abordării inconștientului. Mărturie a vidului. Eboșă a sentimentelor. Natură refulată.

De la eliptismul compoziției urcăm spre *concept* ; textul „lipsit de simțire", surd și infirm, într-un fel (cum e considerat *Burgtheaterul provincial*), pregătește programatic înălțarea, în numele unor principii filosofice proprii, găsirea și „prinderea" conceptului, a sensului.

O carte utopică deoarece pune semn de egalitate între o anumită experiență a *vieții* și experiența *vidului* și a *morții*. O carte a limitelor : viață-moarte.

Clopotul scufundat nu e altceva decît imaginea extravertită a unei ființe introvertite ; reprezentarea introvertirii. Scrierea acestei cărți, un zid ((im)pus de autor între *sine* și *vid*, între realitate și mister, cum ar spune Blaga. De aici, crearea unei noi formule de ieșire la suprafață, de „arătare la față". „Jocul siglelor existențiale", s-a spus, duce la anonimizarea numelor reale, la întamarea și intrarea într-un circuit de „loterie", a existențelor individuale. În spatele unității de ansamblu, dar și a unității fragmentului, se produce sublimarea estetismului pur, se refuză (ostentativ, pe alocuri) orice pecete dedalică. Și, totuși, cît de labirintică ne apare exemplaritatea vidului ! Viziunea critică asupra textului se află cu finețe dosită printre rafturile și filele ideilor și faptelor oferite spre „contemplare" de o mînă artistică „neîndurătoare".

Clopotul scufundat — o ipostază aparte a literaturii *fin*-ului de secol XX, care dispune de suficiente resurse pentru a depune mărturie, dincolo de „consumul imediat", despre o reală deschidere. „... Cartea unei naturi și, parțial, a unei incertitudini ...". E greu de ghicit cine-a scris această carte : eseistul, criticul, filosoful, prozatorul sau ... pur și simplu, Livius Ciocârlie ?

SIMONA CONSTANTINOVICI

Forum debut

Lorena Scobercea

ANALOGIE

Pentru că aripile atîrnă
Mai greu decît trupul
Se cheamă că sînt
Antipasăre
Și ca-n legendă
Zborul meu va naște
Fîntînă.

* * *

M-am născut într-o zi
Și ursitoarele mi-au spus :
„Vei fi pustie și rece !"

Tata voia să fiu secolul viitor
Mama dorea să fiu nespus de frumoasă ...
Ursitoarele mi-au spus :
„Vei fi pustie și rece !"

FILOZOFIE PE ZĂPADĂ

Alunec în lumea ta imaculată
Orbită de strălucirea-ți argintie.
Înșelătoare liniște albă
Smulgi trupului sufletul
Să-l cununi cu o inimă
De gheață.

INSENSIBILITATE

Pare ciudat
Că mai există visători
Contemplînd verticalitatea unui mesteacăn
Chiar dacă umbra lui se proiectează
Pe un gazon artificial.
Mai există mări învăluite în amurg
Și îndrăgostiți acoperindu-le infinitul
Chiar dacă în spatele plajei
Se fac exerciții de tragere.

AUTUMNALĂ

Teama dintotdeauna
De toamnă, de galben,
De vînt uscat,
De căderea frunzelor,
De țipătul ascuțit
Al cocorilor plecînd,
De ploi negre
Ninge
Privirea.

HIBERNALĂ

Iată-mă veghind
Ca fiecare fulg
Să cadă la locul lui,
Pînă cînd
Ridicați din mine
Au stricat ordinea
Cu urme grele
De bocanci.

HERGHELIE

Caii mei șchiopi
Nechează privirea zbor
Sufletul dor
Surîsul lacrimă
Pletele vînt
Iubirea sfîrșit.

Caii mei negri și șchiopi
Nechează albul început.

BUPT

Aici se duce o luptă

Privesc retrospectiv anul pe care l-am terminat, punîndu-l față în față cu noul an ce își aruncă puternic în universul studențesc primii muguri. Sînt mugurii unei noi primăveri, o primăvară a inimilor noastre, o primăvară a elanului efervescent din noi. Trăiam clipă lîngă clipă, emoția ineditului, emoția noului, emoția pătrunderii propriei gîndiri în făgașul ideilor novatoare.

Încercînd o sinteză a cursurilor audiate anul trecut, remarcăm înainte de toate cursurile tehnice, cu care am fost familiarizați în primul an de studenție ; încropirea unui mic vocabular specific ingineresc, adînca implicație a cunoștințelor în practica productivă. Am observat cu plăcere la cursurile de S. M. ale tovarășului profesor Trușculescu, punctarea acelor subiecte din materie unde nu s-a ajuns încă la rezultate categorice sau unde ar mai fi necesară o preocupare amănunțită. Sînt, după părerea noastră, a T. C. M.-iștilor, proaspăt scăpați, de puf — paranteze esențiale în curs, ele reprezentînd, o imagine actuală a unui mare front de undă al gîndirii performante omenești. Aici se duce o luptă, dîrză, o luptă necontenită, aprigă, o luptă care trebuie mereu ținută în curentul informațional timpului. Noutățile, ultimele descoperiri atît pe plan național cît și pe plan mondial ! Aducerea lor la cunoștința studentului este un imperativ al preocupărilor cadrelor de la catedra de T. M. Este un lucru îmbucurător, care a rămas adînc gravat în memoria primilor pași în cariera fiecăruia dintre noi, aici, la „Traian Vuia". Este vorba, bineînțeles și nu în ultimul rînd și de realizările de ultimă oră în cadrul I.P.T.V.T. Ultimele preocupări ale catedrelor sale, invențiile, direcțiile viitoare de acțiune, în sfîrșit de tot ce ține de noi, de inginerii-ucenici de aici din Timișoara. Pe cine altcineva ar putea interesa mai mult ultimii pași făcuți aici decît pe studenții de pe Bd. Mihai Viteazul ?

Considerate categoric de către toți studenții ca un element esențial în menținerea la un nivel competitiv a propriei ștachete, a pregătirii profesionale, limbile moderne nu beneficiază însă de toată atenția cuvenită. Un bun intelectual e de neconceput fără o temeinică cunoaștere a cel puțin una din limbile de circulație internațională. Documentația tehnică de specialitate, prospectele, tot ceea ce ține în contactul — pentru că e indispensabil un contact permanent — ingineriei din țara noastră cu exponenții ei de peste hotare este absolut inabordabilă în lipsa acestui potențial individual.

Am remarcat — și bineînțeles am frecventat — cu multă plăcere în fiecare săptămînă vizionările de filme franțuzești organizate în amfiteatrul din Facultatea de Electronică de către catedra de limbi moderne. Aceste vizionări constituie un mijloc ideal de a asimila un vocabular adecvat ; ușurința în recepție, plăcerea, memoria vizuală — sînt elemente care facilitează enorm educația lingvistică a tinerilor cursanți.

Studiul individual rămîne totuși în fruntea mijloacelor de însușire a materiei predate. Este un factor esențial, pe lîngă care toate strădaniile profesorilor, la laboratoare, seminarii sînt doar cum e apa pentru flori. Dacă nu există însă țărîna fertilă a efortului depus, atunci ce folos ?

DANIEL RACOVEANU
PETRU RADA

Ce învățăm ? Ce aplicăm ?

Răsfoind la întîmplare mai multe cursuri, poți observa ușor procentul relativ ridicat al cursurilor vechi în raport cu cele apărute în ultimii ani. Și în cazul acestora din urmă, bibliografia selectivă utilizată și tipărită la sfîrșitul manualului ține în majoritatea cazurilor de cărți apărute în anii '70. Schimbările rapide survenite în știință și tehnologie precum și necesitatea obținerii de produse competitive la nivel mondial în industria românească, impun adoptarea de soluții pentru dotarea efectivă a studenților cu cele mai noi rezultate ale cercetării științifice. În acest context, constituie un adevărat „lux" reeditarea unor cursuri aplicative fără nici o modificare de conținut față de forma lor inițială precum și predarea unor noțiuni învechite, care nu se folosesc în practică. Considerăm binevenită inițiativa de-a realiza o listă de priorități la nivelul facultăților pentru editările din anul respectiv, bazată pe cererea constatată la nivelul anilor de studii și pe importanța cursului respectiv în pregătirea și formarea viitorului și lărgirea ariei de cuprindere a cursurilor speciale și facultative, în deprinderea tehnicii de calcul și studiul domeniilor de vîrf și tehnologiilor neconvenționale ale specialităților respective, pot fi metode de folosire utilă a timpului liber. Fără a fi necesară editarea de noi cursuri, respectînd programa de învățămînt, noutățile apărute pe parcurs pot fi introduse din mers în cursul predat. În toate cazurile, ar fi bine să se țină cont de cerințele și realitățile producției, pentru a se evita situațiile în care studenți buni în facultate s-au dovedit neajutorați în producție, una învățînd la școală, alta aplicînd acolo. Măsurile de reducere a consumurilor de materii prime și energie, de înlocuire a importurilor și utilizarea materiilor prime autohtone au impus adoptarea unor soluții noi de către producție. De aceea, cursurile trebuie ilustrate cu exemple concrete din industria românească. Participarea mai largă a studenților la cercurile științifice, cercetare și sesiuni de comunicări trebuie să se concretizeze în rezult palpabile, care să fie apoi răspîndite în masele studenților. Utilizarea în totalitate a orelor afectate A.C.P.-urilor și legarea strînsă a temelor proiectelor de diplomă de activitatea contractuală a catedrelor ar realiza o punte cu producția, ce se cere începută cît mai repede. Alăturate la toate acestea și nu în ultimul rînd, îmbogățirea bibliotecilor cu fond de carte tehnică și reviste în limbi de circulație, în condițiile frecventării mai asidue a acestora de către studenți ar constitui cîteva direcții în care s-ar putea acționa în acest sens, al legării mai strînse a învățămîntului cu cercetarea și producția.

MIRCEA MITRUȚIU

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Observator la un capăt de rînd

Amfiteatru 115 MV. O mulțime de glasuri, vociferînd din ce în ce mai zgomotos. Ora la care trebuia să înceapă cursul a cam trecut și ideea de a părăsi amfiteatrul începe deja să dea ocol sălii. Deodată, ușa se deschide și-n liniștea care s-a așternut, cu pași rari, parcă pentru a savura momentul, și-a făcut apariția EL. Ne trece pe toți în revistă cu o privire energică, hotărîtă, rece ca un iceberg. Parcă s-ar bucura văzîndu-ne supuși materiei ce o predă. Din fața catedrei unde s-a oprit brusc, izbucnește din toate resorturile de care dispune, asemeni unui combatant pe cîmpul de luptă. „În cursul trecut am văzut că... !" și tabla este imediat invadată cu batalioane de cifre, expresii și desene. Scrisul e atît de mărunt și de slab-apăsat, încît cei din ultimele rînduri se vor hotărî să consulte a doua zi un oftamolog. Sînt savurate de cursanți doar descrierile experiențelor, ale unor aplicații practice concrete, noutățile științifice pe plan mondial, dar, în rest, ritmul de predare este debordant. Abia aștepți cîteva momente de „respiro" să-ți poți masa puțin mîna dreaptă. După o oră, pixul nu te mai ascultă.

Acum EL desenează pe tablă un sistem de axe și un grafic. Îl desenezi și tu. Dar, vai, nu ai apucat să scrii enunțul problemei ce se dicta în același timp. Cel din față se consultă cu vecinul, dar a fost poftit în primul rînd, ca să vadă mai bine la tablă. Cel din dreapta a renunțat să mai scrie ceva. Două rînduri mai în față, o studentă caută printre vecinii ei o țigară. Cu filtru să fie. Că doar se apropie pauza.

Deodată, dictînd niște legi, EL face o „tură" de amfiteatru. Oare cum s-o fi simțind cel din rîndul al treilea, lîngă care s-a oprit și-i răsfoiește caietul ? Oare vrea să vadă ce a scris sau ce n-a apucat să scrie ?

Din nou e lîngă tablă și din nou auzim : alfa, beta, nabla, lagrangean, groapa de potențial... și ne simțim obosiți ca după trei revelioane puse cap la cap. Și ne întrebam cînd și de la cine vom copia ce nu am reușit să scriem sau să desenăm la curs. Dar vine în sfîrșit clipa cînd auzim „șefii de grupă, faceți prezența !" și un oftat de ușurare dezumflă parcă sala : „Ufff..."

P.S. Orice asemănare cu persoane și fapte reale este... inevitabilă.

IOAN UIBAR

Dorința de a forma intelectuali autentici

— Predați în cadrul cursului de socialism științific numai ceea ce este prevăzut în programa elaborată de Ministerul Educației și Învățămîntului ?

— Programa cadru elaborată de Ministerul Educației și Învățămîntului reprezintă pentru disciplinele de științe sociale un instrument valoros și asigură o predare unitară, dar ea, fiind elaborată la începutul fiecărui an școlar, nu poate surprinde întotdeauna toate noutățile, uneori majore care pot apare pe parcurs și pentru care studenții manifestă un interes deosebit. De aceea, consider absolut necesar să ne abatem în sens pozitiv, adică să includem probleme noi. De exemplu, lecțiile despre statul nostru și democrația socialistă revoluționară, vor trebui necondiționat îmbunătățite cu ideile cuprinse în Expunerea secretarului general al Partidului, t o v a r ă ș u l Nicolae Ceaușescu, la recenta Plenară comună a Comitetului Central al Partidului Comunist Român și a organismelor democratice, a organizațiilor de masă și obștești, privind căile perfecționării organismelor pluralistice ale sistemului democrației muncitorești, ale activității organelor democratice și altele.

— Manifestă studenții Institutului Politehnic interes pentru științele sociale ?

— Interesul manifestat de către studenți pentru problematica social-politică este de-a dreptul impresionat. Rezultatele foarte frumoase, obținute de către studenți sub îndrumarea cadrelor didactice de la catedra de științe sociale a Institutului Politehnic „Traian Vuia" din Timișoara de-a lungul anilor, atît în sesiunile de examene, concursuri profesionale, sesiuni locale și naționale ale cercurilor științifice studențești vin să confirme afirmația de mai sus. Este și meritul cadrelor didactice care, manifestînd multă receptivitate, înalt profesionalism, pricepere și tact pedagogic au reușit să canalizeze acest interes în mod fructuos. Mă gîndesc de pildă la participarea studenților în număr mare și eficient la cursurile profesionale la disciplina de socialism științific, a cărei activitate se finalizează cu examen în sesiunea de iarnă, iar concursul are loc de obicei în luna aprilie și nu mai pot fi antrenați, pe considerentul recunoașterii ca promovare a unei părți din materia predată cum este cazul altor discipline. Mă mai gîndesc la tematica abordată la seminarii, cercuri științifice studențești, (unde și studenții pot prezenta opțiuni proprii), care este gîndită cu mult discernămînt, ancorată în problematica ce suscită interes exercită o mare forță de atracție. De exemplu, teme ca : „Experiența românească în practică revoluționară a umanului", „Progres tehnic și Circulația culturală", „Considerații privind revoluția socialistă în țara noastră", „Marxismul ca știință și teorie politică", „Criza religiei" ș.a.

Am mai remarcat în rîndurile studenților o preocupare deosebită pentru teme de etică, pe care le solicită cu ocazia diferitelor expuneri în cămin, facultate etc.

Această discuție, mi se pare deosebit de utilă, deoarece cred că în condițiile actuale, ale unei exigențe sporite față de procesul de învățămînt, în lumina teoreticei Expuneri a secretarului general al Partidului la recenta Plenară comună al P.C.R. și a organismelor democratice, organizațiilor de masă și obștești în fața științei stau sarcini deosebit de importante. Este cazul să subliniem contribuția pe care trebuie să o aducă ambii factori, studenți și cadre didactice deopotrivă, cu toată responsabilitatea, pentru a ne realiza locul și menirea noastră în școală și societate.

Interviu consemnat de
LILIANA TROCAN

BUPT

O ZI ŞI O NOAPTE ÎN COMPLEX

Aici Complexul Studenţesc. Ora exactă. 7,30. Dimineaţă de redactor. Somnul dulce, mult aduce. Ehe ! Ne ninge, ne plou. Împart sarcini, primeşte cine poate. „Mă, vedeţi, să nu dăm în studenţi". „Un interviu cu femeia de serviciu ?" „De fapt, femei de ... au nici trusă, nici medicamente. Au două camere în cămin şi multă bunăvoinţă". La un cămin de fete, portar de noapte, un studen... mulţi la şcoală decît la ora opt. În căminul 13/c, batem din uşă în uşă. Anul doi mate-informatică ? Mai nimerim din cînd în cînd... pleacă, administratorii se mai schimbă. La cantină, cînd se iese din şut, cozile se învîrt în jurul lor, răbdătoare. Dialog ad hoc între... carnea de oaie. Pui niţel usturoi, o dregi cu făină şi aşa mai departe . . .". Unii preferă să mănînce la „Dalia". Ciorbă de burtă, opt le... la masă fie plecat după presă. 13,20. Program de ridicare a presei : 8—13 întreprinderi, 13—14 studenţi. Oricine poate să ia ziarele, d... Nici un student nu verifică, conform vreunei hîrtii, cîte bucăţi din fiecare ziar se primesc. Deja nu mai sînt bani de ridicat mandate pe... bani, cînd la şedinţă, ba are zi scurtă. Mai bine ar afişa orarul la care o poţi găsi. 15,00. La „Alimentara" a venit berea. Lăzile se în... se bulucesc la parter. Prosoapele se înnoadă pe ţevi pentru marcarea teritoriului. Duşul e reţinut pentru toată camera. 22,30. La l... tovarăşele de suferinţă. În căutarea timpului pierdut. Din lipsă de cerere, s-au desfiinţat majoritatea posturilor telefonice din com... s-au stins luminile. De oboseală am ochii roşii. În poziţie orizontală, creierul se irigă mai bine ? Sub pătură. S-ar putea nici să nu în... tip : „Tovarăşe Decan, Vă rog să binevoiţi a-mi aproba serbarea zilei mele. Ataşez copie certificat de naştere . . ." Doar artiştii de la... ştim nici să învăţăm, nici să ne distrăm. În întuneric lucesc afişe. 00,07. O noapte în complex. Somn uşor !

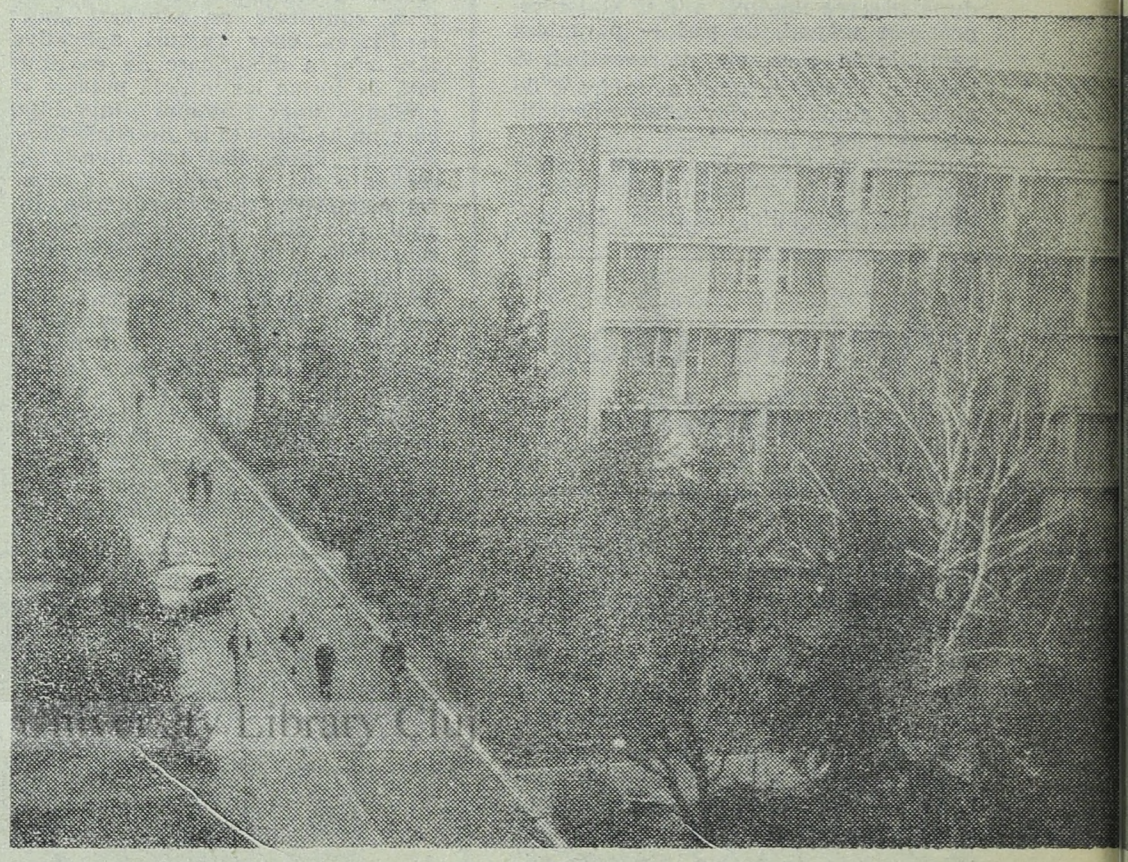

Viaţă de zi cu zi

Acelaşi ţîrîit strident al ceasului, aceeaşi trezire greoaie, constatarea crizei de timp şi goana invariabilă spre facultate. Ochii se deschid treptat, pe drum, descifrînd clădiri cunoscute, figuri familiare ; trezirea se petrece la intrarea în sala de curs sau seminar şi ziua începe o dată cu aşternerea primelor notiţe pe hîrtie. Ieri, azi, mîine, soarele răsare deasupra Complexului, se strecoară în suflete şi încearcă să lumineze. Amfiteatrele.

În holul căminului 13 C, cu douăzeci de minute înaintea orei opt, alungaţi din fotoliile din colţuri de mătură şi „T"-ul studentei de serviciu, trei băieţi aşteaptă cu bărbiile în piept, inabordabili, privind atenţi scurgerea naiadelor spre ieşire. Se însenineză pe rînd, la intervale regulate, cînd li se încheie aşteptarea, ţîşnesc de pe fotolii, culeg cu buzele surîsul graţios şi-apoi îl însoţesc, fericiţi. Fotoliile eliberate devin un refugiu pentru reporterii ameninţaţi cu măturarea, tocmai în timp ce notează că la ora opt fără cinci minute... Dar fetele care pleacă acum probabil că fac parte din lotul de atletism al Universităţii şi folosesc orice ocazie pentru a se antrena...

DAN RAŢIU

A doua opinie spontană

La cîteva minute înainte de a se împlini ora nouă a.m. ne întîlnim în holul căminului 13/c cu Graţiela Popa (an II matematică), vizibil presată de timp. Cînd o întrebăm de ce nu merge la şcoală de la opt, ne lămureşte foarte firesc că „sînt destui care merg de la zece sau de la unspezece". În ceea ce priveşte cursul de analiză al tovarăşului profesor Gaşpar, de regulă nu e audiat de la început, căci „ceea ce dictează e puţin şi se poate scrie într-o pauză" şi se pare că.. „nu-i materie aşa nasoală".

Pe Ecaterina Cristel (an II matematică-informatică) o găsim în cameră. Pentru a putea învăţa mai lesne, preferă cursurile luate de ea. „La analiză nu predă mult, deci pot copia în pauză" — iată deja a doua opinie spontană relativ la densitatea primei ore de curs. Personal, îl simpatizează mult pe tovarăşul profesor Gaşpar, chiar dacă, tot pe cont propriu, nu crede ca pînă la finele semestrului materia să fie integral predată.

Ne cerem scuze pentru deranj şi, la fel de politicos, batem pe rînd la alte uşi. Aproape că trecem în revistă tot palierul. Ne simţim mai dezamăgiţi decît unii colegi de-ai noştri, care fac astfel de „sectoare" mai spre seară, cu cîte o sacoşă în spinare. În sfîrşit, dăm de femeia de serviciu. În urma unui succint schimb de sunete pe teme de geografia palierului, pricepem din ce cauză la intrare „oglinda căminului" n-a fost actualizată. S-a găsit o soluţia nouă, modernă, pe cale orală : dialogul instructiv cu femeia de serviciu.

La plecare, prietenului Mitruţiu i se năzăreşte să intre în vorbă cu studenta ce făcea serviciul la poartă. Imediat aflăm că e în anul II matematică. Contrar celor spuse de colegele ei, Adriana Jianu (cît am insistat ca să ne destăinuie acest mare secret onomastic !) nu crede că frecvenţa la prima oră este redusă. Ea una nu chiuleşte. Singurul punct de vedere unanim rămîne excelenta părere a studenţilor despre cursul de analiză şi despre tovarăşul profesor Gaşpar. Şi pentru noi acesta a rămas singurul punct reconfortant din documentarea săvîrşită în căminul 13/c.

OVIDIU GULEŞ ■

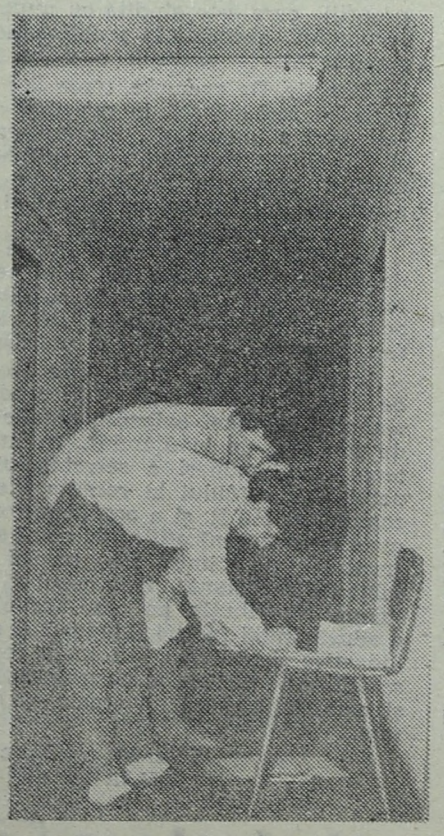

Intruşi la un curs de matematică

24 NOIEMBRIE 1988. În amfiteatrul A 31 are loc cursul de Analiză Matematică al tovarăşului prof. dr. D. Gaşpar, la anul II Matematică-Informatică, în incinta Universităţii.

Ne strecurăm (un reporter şi două studente de la Filologie) în sală şi întrebăm un student dacă e plăcut cursul. Răspunsul afirmativ e urmat şi de o exclamaţie de plăcere : „Da să vedeţi ce interesant e cursul facultativ de sîmbătă de Topologie Algebrică al tov. conf. dr. Mircea Craioveanu !"

Puţini absenţi. Majoritatea asistenţei e formată din studente. E pauză, cu ţigări şi aşteptare, sîntem priviţi cu uimire şi curiozitate. „Ce-o fi cu ăştia ?" O studentă lipită de geam, cu cizmele sprijinite de marbinea băncii. Jumătate de tablă acoperită cu formule. Se află în sfîrşit cine sîntem. Ochi, zeci de ochi, perechi, aţintiţi asupra noastră. Aşteptăm.

Profesorul intră şi calmul pune stăpînire pe sală. „Definiţie..." O studentă întîrziată se strecură înăuntru. „Fie funcţia f defintă pe omega cu valori în complex... o funcţie mărginită şi gama o curbă în omega". E calm. Liniştе. Atenţie mărită. „Există următoarele integrale...". Cursul e bun, profesorul corect, atent şi gentleman, îmi şopteşte o studentă din apropiere. Intrăm în atmosfera de curs, cu efortul de concentrare, cu cîte un murmur, un strănut, o şoaptă la ureche. Se pătrunde încet profunzimea spectacolui matematic. Un mic hohot de rîs tulbură liniştea, o uşă este trîntită undeva, afară. Profesorul explică amănunţit fiecare formulă. E imposibil să nu înţelegi.

O tablă lungă, lungă şi verde. În dreapta o uşă roşie, în spate cuiere, în bănci studenţi. Pe geam, clădirea Facultăţii de Construcţii. Teorema I... E ciudat, relaţiile acestea ascund o teorie, Riemann-Rilkemann, probabil că aceasta e poezia matematicii. Zăpadă. Existenţă. Liniaritate. Majorări. Limite superioare. Reparametrizări. În paranteză, starea de a fi student, cu toate bucuriile şi neajunsurile acestei copilării prin amfiteatre. Homeomorfism. AU MAI RĂMAS cinci săptămîni pînă la vacanţă. Se dau cu sănii copiii, afară. Integrăm funcţia întoarcerii la jucării şi oameni de zăpadă. Pe gama îl aşezăm în leagăn şi-l adormim pînă cînd ia forma unei păpuşi. Compunem funcţiile game unu şi gama doi şi iese pînă la urmă o minge mare şi rotundă, cu care jucăm fotbal pe maidane înzăpezite.

Verificăm continuitatea funcţiei. Translatăm segmentele, maşina timpului funcţionează perfect. Funcţiune ştiinţifică. Totul este demonstrat ; ne-am pomenit mici şi cu obrajii îmbujoraţi, numărăm pe degete turţurii de ghiaţă de la ferestre. Domenii şi codomenii ale candorii. Definim joaca. Joaca înseamnă o trîntă cu zmeii, o goană de fluturi...

Tablă ştearsă. Pier formule, se nasc formule, totul se poate demonstra, chiar şi existenţa domeniului imaginar al întoarcerii. „Cele patru integrale reale există ca fiind integrale din funcţii continue în raport cu funcţii cu variaţie mărginită".

Dar să revenim la real. În faţă e căciula mare, pufoasă, neagră şi lucioasă, cu fular alb de lînă, sub ea. O mînă care scrie febril, ademenind din eterul sălii axiome, teoreme, definiţii.

Cu toate acestea, totul se produce în complex. Numărul lui Euler seamănă cu un pitic ce şi-a uitat scufia, în basm. Egalităţi. Un semn este egal cu sine. Un număr îşi rîde de student în sinea lui.

Afară arborii întind nenumărate aripi, tentaţii blînde. Nici o adiere. de vînt. Ce bucurie să stai la căldură şi să scrii, pe o asemenea vreme. Expunerea se apropie de sfîrşit. Plopi şi antene, acoperişuri de argint, porumbei în Piaţa Unirii. Pe tablă, curgerea lentă a demonstraţiilor. Funcţia devine monotonă iar timpul crescător. „Dacă faceţi toate restrîngerile de vigoare, din compunerea aceasta se obţine...". Lupta literaturii cu matematica şi, la urmă, un copil desenînd cifre cu degetul în nisip.

O studentă mîngîie părul unui coleg, şuviţe blonde în palmă ; cealaltă mînă scrie un calcul simplu al răbdării. Curs fără greşeli, adevăruri absolute. Şi multe studente drăguţe în anul II Matematică-Informatică.

Schimbare de variabilă. Tovarăşul profesor rosteşte un ultim enunţ al unei ultime teoreme. Clopoţeii întîrzie să sune, şerpii cu clopoţei adorm undeva, în deşerturi. E pauză şi se şterge din nou tabla. Încet-încet pier semnele, afară ninge şi puştii se bat cu zăpadă, risipind clipa.

VALENTIN SĂMÎNŢĂ

Schimb ...

Aduce nişte f... încet pe masă. C... fiindcă el poves... solemnul DA şi ... învăţat, luna de ... printre cursuri. ... fost în 15 septem... sau nu, îmi ami... cumpărat nici ... coadă mare în ... trecusem anul, ... doamnă, în timp... fierbe cafeaua.

Întorc pozele ... nu-mi dau seam... liniile trase în anu... să nu aibă vreo... întrebarea : da' ... aa, acum nu mai... să le vindem, că...

Pe pat, un că... pluş, scoate limb... grafii. „Ştii, a ... toamnă, încearcă... familiei. De fapt ... o materie necesar... dar e o abunden... desene, aşa că o... între 2 şi zece, ... biletul şi apoi te... rău că nu ai apr... anumit capitol, ... cursul ăla, pe ca... de bani la înce... mai poţi revalo... scos peste vară al...

Se lasă iar o t... nute, apoi com... comune de la nur...

BUPT

NOTE ÎN COMPLEX • O ZI ŞI O NOAPTE ÎN COMPLEX •

...ge, ne g... ce ne pasă nouă ? Să rupem, formal, trupa în două. Apar „alţi redactori". Se bea cafea, se mănîncă seminţe, cad tocuri de uşă. ..femei ...viu nu există". „Femei de serviciu în cizme de antilopă ? Fugi de aici ! Ne dăm din cămin, bolnavi cu inima . . . „Internii ăştia nu ..un stu... ...pul paznic la oi . . . 8,40. Apare Ion din magazia lui. „. . . la Poli". Ne grăbim să nu scăpăm tura de ora nouă. Uneori pleacă mai ...nd in d...rebare ; de ce nu sînteţi la şcoală ? Răspuns : dar voi ? Oare cîte absenţe am încasat azi ? 12,00. Timpul trece, controalele vin şi ...d hoc i... ...personaj feminin în control şi membrul de permanenţă al comitetului de cantină : „Să mai înveţe şi bucătăresele cum se gătesţe ...urtă, op... ...secialitatea casei. Muşchi tocat, nouă lei nouăzeci. Orice student de serviciu la poartă, care se respectă, între orele 12 şi 15 este fie ...a ziarele... ...moment ce nimeni nu îi cere vreo legitimaţie de cămin. Oamenii vin mai mult pentru „Sportul". O bucată per cămin, să fie de prăsilă. ...mandate... ...studenţi. Mai să-ţi cadă buletinul din mînă. De fapt tot nu poţi achita taxa de cămin. Administratoarea e cînd plecată să predea ...Lăzile s... ...e, calculatoarele intră în funcţiune. 19,00. Şedinţă de redacţie . 21,00. De sus zboară borcane. A venit apa caldă. Cei de la etaje ...22,30. L... ...l filo, lipseşte un „Alain Delon" Probleme de garderobieră. 23,40. Portăresele migrează între cămine în căutarea unei discuţii cu ...ce din ... ...Cele ce nu au putut fi desfiinţate, au fost defectate. Iată un exemplu de problemă rezolvată rapid şi eficient. În sălile de lectură ...nici să ... ...ei. Parcă s-a mai încălzit afară. Înseamnă că dau şi la calorifer căldură. Nu se ţin nici măcar chefuri aprobate la decanat. Cerere ...riţii de... ...roşani, uşor de recunoscut după uniforme, se agită brownian în căutarea unei distracţii. Schimbarea de mediu stimulează. Nu mai

Mircea MITRUŢIU

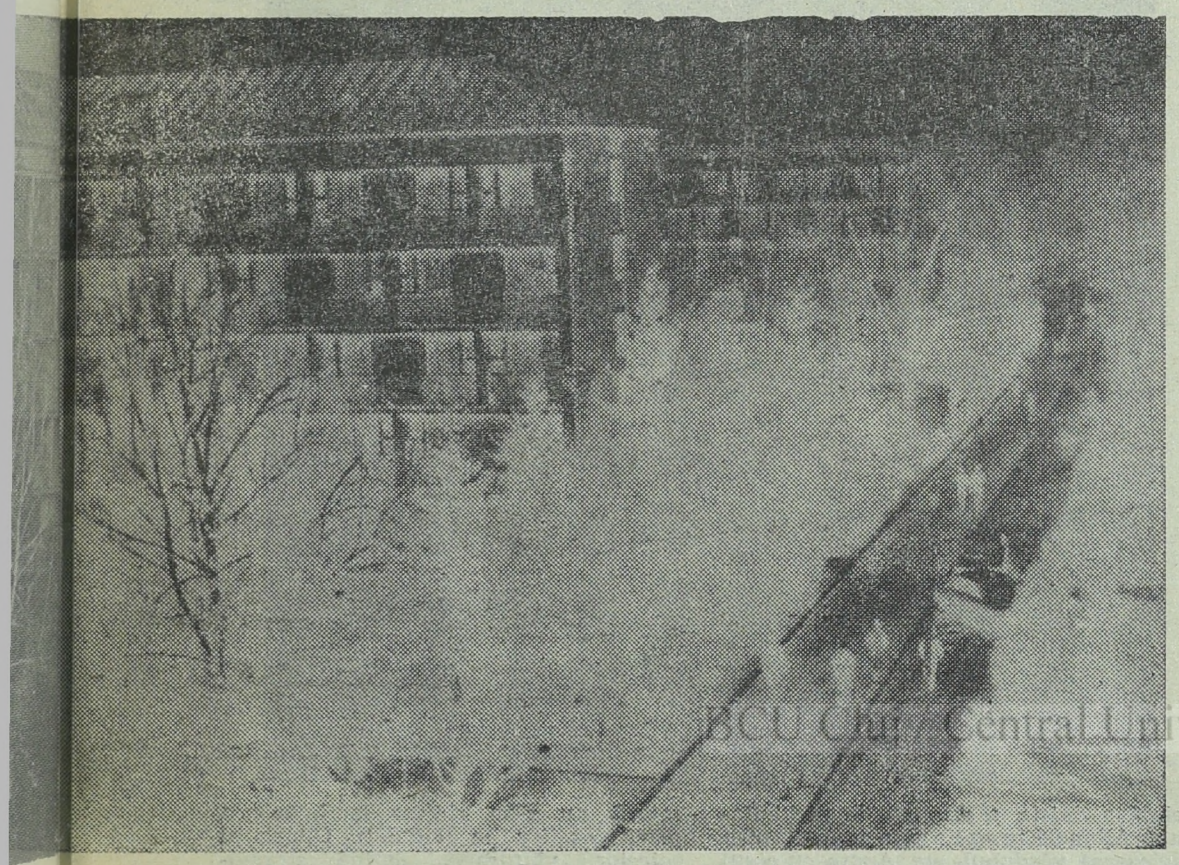

...chimb ...impresii

...fii şi le aşază ...a-s de la nuntă, ... cum au rostit ... apucat iar de ...e petrecîndu-şi ...nu ştiu cum a ... dacă a plouat ... că nu ne-am ...r caiete, era ...n şi noi abia ...mineşte tînăra ...într-un ceainic

...bele sensuri şi ...vor să fie, sînt ... feluri, nu cred ...ortanţă, lansez ...stea ce faceţi ? ...em nimic, vrem ...luat examenul. ...nare, blegit, de ... noi şi la foto- ...: cam greu în ...xplicaţie capul ...învăţat mult, e ...ntru un inginer, ...le informaţii şi ...d te poţi situa ...uri pînă ridici ...uri sau îţi pare ...dat mai tare un ...ivesti cu ciudă ...i dat o groază ... anului şi nu-l ...a, fiindcă s-a ...

...e de cîteva mi- ...im cunoştinţele ...bem cafea, mîn-

căm mere cumpărate de la Aprozarul din colţ, afară se joacă copiii şi închidem geamul. „Şi după examen cum a fost ?" „Păi cum să fie, ne-am luat pachetele de la Poştă şi am venit la cămin, am primit camera asta. Nouă ne place, nu-i deloc rea."

De la etajul vecin se aud frînturi de fraze. Undeva, pe alături, un bărbat îşi ceartă soţia. A uitat de cartofi şi s-au ars. „Nu te uita la astea, bine că am scăpat de ele. Nu te mira că ne bucurăm că n-o mai luăm încă odată de la capăt. Dacă putem, le valorificăm, iar dacă nu, le păstrăm să ne aducă aminte de luna noastră de miere", încearcă ea să glumească şi învîrte cu pricepere andrelele.

Între timp, au aprins neonul, afară se întunecă şi la uşi bate vecinul, care le propune o partidă de cărţi. Nu, scuză-ne, avem musafiri, venim mai tîrziu," rosteşte stăpînul şi se aşază plin de importanţă pe scaun. Afară e noapte, mă ridic să plec, ei mă pun să le promit că n-o să le dau numele, aşa, ca să n-aibă probleme, că oricum au avut parte de stress, mai facem un schimb de impresii pe teme de scrisori, mîncăm mere şi ne despărţim de parcă am fi fost prieteni dintotdeauna.

Închid uşa, întorc capul şi privesc lemnul pe care a fost lipită eticheta albă cu numele lor şi mă gîndesc că, poate, peste cîteva luni doi ingineri stagiari vor pleca la post cu diploma şi eticheta de pe uşă, cu amintirile unor clipe de studenţie, toate înghesuite în geamantane, printre haine şi cursuri.

Cobor treptele, ei stau aplecaţi peste balustradă, se ţin de mînă iar eu plec, după ce le-am răscolit sufletele ca pentru un inventar.

LILIANA TROCAN

Complexele balului...

Un bal al bobocilor nu-l poţi vedea niciodată altfel decît subiectiv, din orice unghi l-ai privi şi oricît ai încerca să te detaşezi. Cu atît mai mult, cu cît părerile sînt împărţite între tabere aproape adverse : unora le-a plăcut foarte mult, chiar vorbeau despre el ca fiind cel mai frumos bal din toate cele organizate pînă acum, alţii nu l-au gustat defel, fiind prea improvizat şi totodată tentant prin spontaneitate şi firesc. Aproape un camarad sub semnul lui „vive la joie", acesta a fost Balul bobocilor Filo 19. Nimic exagerat în această afirmaţie, căci de la pătrunderea în cantină, trecînd prin sistemul de organizare şi administrare şi pînă la desfăşurarea concursului şi a întregului bal, totul a fost de o jovialitate şi de o naturaleţe artificiale. Multele stîngăcii, din lipsa de experienţă a filoloagelor, poticnelile de pe parcurs au fost acoperite surprinzător de către Anca Aladgem, care găsea de fiecare dată soluţii inedite, digitale, într-o atmosferă de pierzanie generală. Era firesc să fie aşa, de vreme ce însăşi participantele au fost ingenioase şi încă proaspete, cu participarea entuziastă a sălii. Fie că erau stînjenite şi dezorientate, fie aveau un nerv aparte, intrînd de minune în rol.

Căci pe lîngă **miss boboc**, Laura Marinescu, şi celelalte participante au avut partea lor . . .

RODICA BORŞA

Să nu afle Geta

Dincolo de cabina lui, începe căminul. Fetele vin să-l roage să le trezească la o anumită oră. Sau să le dea o ţigară şi să le ţină de urît pînă o fumează. Cîteodată îl mai întreabă cîte ceva şi el le povesteşte că e student, în anul III la I.S.E., la seral, şi lor nu le vine să creadă. Toate-i spun Dodo şi nu s-au gîndit, poate, vreodată, care ar fi numele lui adevărat. Doar Dodo. Şi atît. Pentru ele, oricum, restul nu mai contează. Puţin îl cred că după ce vine de la şcoală, stă să le păzească pe ele. Noaptea, cînd căminul e cufundat în întuneric, la poartă el citeşte sau învaţă. Ridică din umeri şi zîmbeşte. Asta e, ce să-i faci, trebuie să muncească, să-şi termine studiile . . .

În timpul liber şi (culmea, are şi timp liber) participă la repetiţiile trupei de teatru din facultate. Adică, joacă diverse roluri. Şi e mulţumit. N-are timp să se plictisească. Uneori îţi face impresia că glumeşte. Cum, dom'le, omul aceasta care-şi pierde nopţile, învaţă, citeşte mai face şi teatru ? Aşa ceva nu există ! Îşi trăieşte studenţia între noapte şi zi — La căminul 3 I.M.T., portarul e un student tînăr. „Lupul paznic la oi" — mai încearcă mucaliţii să se amuze, dar lui nu-i pasă. S-ar putea să nu aibă dreptate. El îşi face datoria. Lumea mai vorbeşte, pentru că e de vîrsta lor, a locatarelor.

Noaptea trece repede. Şi iar o ia de la capăt. „Nu vă supăraţi, nu locuiţi în acest cămin, deci nu puteţi intra" — îl stopează pe un medicinist care afirmă că e dornic de... a aprofunda materia. Şi apoi se întoarce şi-mi spune : „Scrie, dar să nu afle Geta !" De-abia dincolo de cabina lui Dorel Talpoş începe căminul.

LILIANA TROCAN

Internii externi

„O zi şi o noapte în Complex" Sau, mai bine zis, titlul genericului pentru care ne aflăm aici. Orele 18, 19, . . . În raidul nostru fiecare îşi ştie locul şi rolul. Revenim „el fugitivo" la problema internilor („care nu se reduce doar la cazare, auzim spunînd pe unul din şefii relacţiei).

Cămin **12/C** — camera 1. La interna de cămin se întră destul de greu. („Vocea masculină" — ni se explică). „Dacă ţi-aş cere ceva pentru durere de cap, ce mi-ai da ?" Sorina nu întreabă de ce un băiat cere asta infirmierei unui cămin de fete. Jurămîntul lui Hipocrat nu ţine cont de sex. „Cu un algocalmin propriu. Trusă nu am primit. Iar cu un ceai e mai greu. Ştii — prizele . . ,"

Cămin **9/C.** Pe gazeta sanitară stă scris : „Zilnic de la 17—19. Pentru urgenţe la orice ore". Este trecut de 20. Batem la uşă. Nimeni. „Orice" înseamna pesemne o altă oră decît 20 . . .

Cămin **11/C.** Şi aici fusul orar al infirmierului nu corespunde cu al nostru. Cămin **15/C** — infirmeria O.K. În schimb, nu se mai arată infirmiera . . .

Cămin **1 I.A.T.** Nimeni. Idem la **3 I.A.T.** Călin Gherman, vicepreşedintele cu probleme sociale al C.A.S.C. al I.A.T., ne asigură că infirmiera „e fată serioasă. Stă aici. Ne ajută." Îl credem pe cuvînt.

Florin Bîrsăşteanu — vicepreşe- cu probleme sociale al C.A.S.C. al I.M.T. : „Trusele sanitare sînt aici. Am anunţat mereu infirmierii. În afară de cei din căminele Medicinei (pe care-i putem controla prin preşedinţii de acolo) şi de încă alţi cîţiva, restul au uitat să mai treacă pe la noi". Verificăm. Căminele **1 I.M.T., 10/C, 6/C.** Trusele există. Edificator !

Cămin **19/C.** Situaţia este aceeaşi cu cea din urmă cu o lună. De data aceasta nu mai înţelegem nici comitetul de cămin... Şi alături de ei, sectorul administrativ ar trebui să-şi spună mai ferm cuvîntul. „Acta non . . ."

Sperăm că măcar în urma apariţiei acestui articol, organele competente vor lua măsurile necesare.

ADRIAN BĂDESCU ■
BIANCA FLORESCU ■

BCU Cluj / Central University Library Cluj
BUPT

FESTIVALUL ARTEI ŞI CREAŢIEI STUDENŢEŞTI

ÎN ZILELE DE 25—26 NOV. 1988 A AVUT LOC LA CASA STUDENŢILOR ETAPA ZONALĂ A CELEI DE A XVIII-A EDIŢIE A F.A.C.S., CU PARTICIPAREA CENTRELOR UNIVERSITARE CRAIOVA, PETROŞANI ŞI TIMIŞOARA. DESFĂŞURAT PE MAI MULTE SECŢIUNI, CONCURSUL A ADUS DIN NOU PE SCENĂ O PARTE DIN FORŢA, PROSPEŢIMEA ŞI CANDOAREA TINEREŢII ESTUDIANTINE

Doină, doină, cîntec dulce

La folclor au început craiovenii, cu cinci vajnici olteni, puşi pe cîntec şi pe veselie unduitoare. A urmat o vioară şi un călușar în straie mîndre, dansînd cu demnitate de strămoşi. Puţin şovăitor, s-a dovedit totuşi vrednic de aplauze.

Dansul de fete, oltence frumoase şi îmbujorate a fost imortalizat de nenumăraţi fotografi ce nu mai pridideau cu bliţurile. Dacă ignorăm cele cîteva greşeli de sincronizare şi agitaţia instructorului din rîndul întîi, contrariat de micile nereuşite, totul a fost frumos.

Rapsodul popular Mirigel Ofelia (drăguţ rapsod, cu obrajii trandafirii şi ochi ce cucereau sala), cu o voce caldă, plăcută, cu siguranţă şi ţinută, cu un splendid costum popular, s-a dovedit punctul forte al spectacolului prezentat de cei de la Institutul agronomic Craiova. Cîntecul ei, autentică trăire a unui trecut de lacrimi a stîrnit plăcere, extaz pe chipul instructorului şi în ochii publicului. Ansamblul de cîntece şi dansuri **Jianul** a fost însă un decor prea puţin strălucit pentru această artistă, cu tot ritmul îndrăcit al muzicii, cu tooate uiuiu-urile dansatorilor. Singură a ţinut viu întregul spectacol. De admirat opincile, poalele, catrinţa, iia şi năframa, din care răzbăteau bătrîne cîntece de dor. Tot ea, acompaniată de o vioară şi o chitară ne-a încîntat cu o doină: „Doină, doină, cîntec dulce". Starea de har a sunetelor a fost deranjată însă de nepoftiţi gălăgioşi ce intrau şi ieşeau din sală ca la o nuntă.

Petroşenenii, au fost reprezentaţi mai întîi de o trupă colorată de intrumentişti, din care sărea în ochi unul cu o barbă de două săptămîni, cu un pulovăr ponosit şi în general cu o figură foarte artistică. Unde şi-au lăsat intrumentiştii aceştia aleşi costumele populare ?

Suita „momîrlănească" s-a dovedit de o extraordinară forţă şi expresivitate, animată fiind doar de un fluier şi de îndemnuri la joc: „Haideţi, mă, ficiori la joc, să jucăm hora pe loc". Simplitatea costumelor, bucuria adevărată cu care trăiau dansul, încrîncenarea şi pierderea într-o irezistibilă roată de joc, au făcut ca acest moment să fie poate cel mai reuşit din întreg concursul.

Replica timişorenilor nu s-a lăsat mult aşteptată. Superioritatea lor numerică s-a dovedit în acelaşi timp o superioritate de substanţă. Un taragotist de la **Agronomie** a interpretat o emoţionantă doină din Banat, apoi o „moţească" triumfală şi aplauzele porniră ca dintr-un izvor de sensibilitate. Cînd cînta, te simţeai mai român ca oricînd. Au urmat unsprezece fete cu două cîntece ale codrului, unul cu iz de colind şi vuiet de jale haiducească, celălalt „de jele multă şi măruntă".

Taraful **Facultăţii de mecanică agricolă** a izbucnit în mîndru cîntec bănăţean ; viori, chitară, acordeon, trompetă, contrabas, chitară şi taragot într-un dialog de armonii stîrnind dorul de Dumitru Fărcaş, Luca Novac, Maria Tănase. De departe, cel mai stăpîn pe artă şi pe mijloacele ei, taraful a dovedit calităţile individuale ale fiecărui instrumentist. Doinele şi jocurile prezentate în acest periplu prin faţa microfonului a făcut ca instrumentele să vibreze odată cu oamenii, de sunet şi de întoarcere ; şăgalnicele turnuri, unduirea notelor, degetele tresărind sălbatic au smuls instrumentelor fericirea mărturisirii. Cînd a sosit rîndul taragotului să-l cheme pe Luţă Ioviţă la marea sărbătoare a cîntecului românesc, ochiul juriului a clipit cu spaimă mare şi cu extaz. Trompeta, un gînd pentru Constantin Gherghina, a încheiat aventura soliştilor.

A urmat **Institutul de medicină** cu bucurie şi siguranţă în dans, însoţindu-l cu chiote, cu învîrtite sălbatice de se dărîmau podelele. Păcat de vocea răguşită a Zoiei Zaica de la Mecanică, în jelania ei după „badea care nu vine să ia dorul de la mine".

Grupul **Mladost** cu cîntece şi dansuri sîrbeşti din Banat a convins publicul de puţinele repetiţii făcute dar şi de o tinereţe recîştigată prin starea de concurs. Bucolice ritmuri, duioşie şi siropuri; două fete frumoase, Tăran Biliana şi Petrov Iasmina ce se leagănă în faţa microfonului, aplauze, păcat de formaţia posomorîtă, de acordionistul cu urechi clăpăuge, simpatic foc cu acordeonul său cu buline, cu muzica sprinţară ; fete culegînd flori, imaginare sînziene, băieţi iviţii de după un izlaz la fel de imaginar, perechi ce se formează şi

cîntă a linişte, a armonii de vechi Banat. Albinele zumzăie prin flori, fluturii colorează văzduhul, etc. Apare cu coşul pe umăr, ispitind, o sîrboaică blondă, apoi mirele şi mireasa cu coroniţă, şi un dansator cu pălărie de Humphery Bogart, cu jedan-dva-uri ce stîrnesc la horă.

Cel mai bun montaj s-a dovedit a fi **Drumul pîinii** prezentat de ansamblul folcloric **I.A.T.**, în pofida rumoarei insuportabile din sală. (E greu să-ţi stăpîneşti emoţia, să-ţi controlezi respiraţia şi să mai faci şi artă în faţa unui public ce se foieşte, sabotînd pas cu pas spectacolul. Cei mai tăcuţi, mai cuminţi au fost membrii juriului. Încă o dată, constatarea că publicul şi organizatorii nu s-au ridicat la înălţimea participanţilor la F.C.S. !). Dialog al spicelor, vînturatul, datină strămoşească, trecut de plugari şi secerători şi brusc izbucnind dansul în jurul porţii de casă nouă, în jurul acestei coloane a infinitului, emoţionantă însoţire dialogul melodic soţ-soţie, dorul, iată cîteva repere ale acestui reuşit montaj.

Ansamblul **Datina** al Universităţii s-a remarcat prin precizie şi rigoare, numărînd puţine, matematice greşeli.

Ziua de folclor s-a încheiat cu evoluţia celor de la **Doina Timişului**, despre care e de ajuns să spunem că au fost minunaţi.

VALENTIN SĂMÎNŢĂ

Bîntuiţi de sărbătoare

Adunînd între coperţi tăcute fărîme de suflet risipite pe scene imaginare, reporterul se simte dintr-odată pustiit, nu de gol, ci de un prea plin pe care se simte neputincios să-l înţeleagă şi să-l redea întocmai. Un timp plin, aşezat dincolo de marginile înguste ale orelor, o sărbătoare ca o duminică fără sfîrşit au fost cele două zile (de fapt după-amiezi şi seri prelungi, atingînd miezul nopţii) de teatru studenţesc ale celei de-a XVIII-a etape zonale a F.A.C.S. Măsura trecerii orelor nu o mai dădeau acele ceasornicului, ci succesiunea neîntreruptă a secvenţelor : „cînd intrăm noi ?, „cine joacă acum ?", „în ce sală ne mutăm ?", dar, mai ales, acel „cum am fost ?" rostit deopotrivă timid şi îndrăzneţ, bănuind, pe alocuri, atingerea performanţei.

Căci cu-adevărat performanţe pot fi numite cîteva din numeroasele montări scenice ale acestei ediţii (în total 16). Studenţii se transformaseră pe neaşteptate în actori autentici, suprapunîndu-se pînă la identificare peste personajele întruchipate, cu o dăruire care îi făcea puternici, intangibili. Erau cu toţii frumoşi, aşa, trăind din plin un timp încărcat de căldura pasiunii acaparatoare. O atmosferă încărcată de culoare şi muzică, de cuvinte şi gesturi învăluia totul în mantia unei sărbători de excepţie, căci de multă vreme n-a mai fost Casa studenţilor atît de neîncăpătoare, atît de asaltată din toate părţile. Un car de răbdare să fi avut şi tot nu era suficient pentru reporter spre a putea cuprinde tot, spre a se apleca imparţial peste munca acestor studenţi minunaţi în dezlănţuirea forţei şi vitalităţii lor invincibile.

Spectacolele au stat constant sub semnul seriozităţii şi maturităţii interpretative. Cu excepţia unor montări mai degrabă seci, adoptînd un fals profesionalism şi căzînd astfel în monotonie, deşi conţineau şi ele momente foarte bune, de interpretare convingătoare, rămîn totuşi cel puţin 8 spectacole greu de ierarhizat, căci fiecae reprezintă, în felul său, o performanţă de coeziune şi continuitate. **Acul cumetrei Garton** de W. Stevenon prezentat de Facultatea de electrotehnică a I. P. Timişoara a fost admirabil fără îndoială printr-un simţ l măsurii, niciodată depăşite, ca un semn neîndoielnic al artei. Adaptările după **Alice în ţara minunilor** de L. Carroll („Licorna" — Facultatea de filologie din Timişoara) şi **Ivan Turbincă** de I. Creangă („Agriteatru" — Facultatea de agronomie din Timişoara) s-au remarcat prin tenta de ludic şi fantastic, într-o amalgamare de voci contrapunctată de cîntece antrenante — adevărate descîntece de suflet (în care şi muzica interpretată şi compusă de Raul Dudnic ar merita un premiu aparte). O montare îndrăzneaţă, plină de dinamism şi, ca de obicei, închegată admirabil, a prezentat Studioul de caragialeologie al Facultăţii de construcţii din Timişoara, după **Kir Ianulea**. O lume nebună şi îndrăcită, contaminată de păcate şi decădere a fost adusă pe scenă cu o autenticitate demnă de admirat, într-un adevărat tur de forţă. Un spectacol mai greu de asimilat, captivant însă printr-un fel de greutate venită din răbufnirile constante de violenţă ca un semn al dezumanizării, au adus studenţii de la Institutul de medicină din Timişoara — **Monolog cu faţa la perete** de Paul Georgescu. O montare ambiţioasă cu **Matca** de M. Sorescu au prezentat studenţii de la Ştiinţe economice din Timişoara — un monolog pe o singură tonalitate, impregnant de o cuminţenie a pămîntului numai parţial revelată. Puternic şi penetrant a fost spectacolul cu piesa **Traversarea Niagarei** de A. Allegria al Studioului Thalia al C.C.S. Timioşara. Cei doi studenţi interpreţi au lăsat publicul perplex prin forţa cu care şi-au susţinut rolul, de la un capăt la altul, fără nici o urmă de poticneală, ca nişte adevăraţi maeştri. Nu în ultimul rînd, de aplauze binemeritate s-au bucurat studenţii de la Facultatea de medicină din Craiova, cu **Idilă newyorkeză** de Paul Everac — trăirile netrucate ale protagoniştilor, ştiinţa de a transmite stări şi sentimente au acoperit micile stîngăcii, fără importanţă în faţa spectacolului debusolării unei femei incabapile să-şi găsească un punct de sprijin.

De pretutindeni răzbate sufletul Casei, plin de tinereţe şi prospeţime, de bucuria tuturor de a vedea, simţi şi, mai ales, comunica. Peste oameni înfrigurati de aşteptare şi trăire, furaţi de vise şi zboruri spre nebănuite înălţimi se aşternea un timp fără limite, cu ordinea sa funambulescă. Mai tandri ca oricînd, pătrunşi de duhul tinic al teatrului, bîntuiţi de „grozăvenii", de înscenări bulversante, oamenii erau cu toţii altfel, neobişnuiţi. Nevăzută, se insinua în suflete, evanescentă, misterioasă, aura fericirii, aducînd cu sine bănuiala unui început. Căci ne-am lăsat cu toţii purtaţi de frumuseţe, cu o neaşteptată putere de a descoperi şi îndura semnele sărbătorii tămăduitoare, ca un dor niciodată uitat, căutîndu-şi în lume împlinirea.

RODICA BORŞA

BUPT

ISPITA ETERNITĂȚII

Fețele tăinuite ale jurnalului

(Urmare din pag. 7)

tezi molozul faptelor (de care nu am putut să mă debarasez), să pui în relație adevăratele senzații (ferindu-te de cele false care ar forma un univers parazitar) și să descoperi **Ideile** cu care să recompui o atmosferă unde te-ai simți cel mai bine.

Jurnalul ar fi astfel o carte mereu neterminată cu literatură, despre literatură (cititorului i-ar reveni misia de a o face literatură) ; o carte a **esențelor literaturii** care, exprimînd ritmul mare al existenței, ar putea circumscrie o infinitate de opere literare ; o șubredă punte între metaliteratură și literatură. Confesorul rămîne rătăcit undeva, la jumătatea acestei punți, ce amenință din clipă în clipă să piară odată cu el.

Luciditatea nemărturisită a celui care se scrie veghează o **luciditate de suprafață**, șablonardă, producînd și întreținînd mereu autenticitatea celor scrise, fiind un dat auctorial pe parcursul drumului sinuos pînă la transmiterea prerogativelor cititorului. În clipa cînd ea, luciditatea e încredințată **prea devreme** lectorului, acesta, văzînd ce-l așteaptă, intră în panică și, fie că renunță, fie că, din exces de zel (citește exces de luciditate) se află în pericolul alegerii altui drum, fie că, pur și simplu, devine anarhic, nu acceptă jocul, demontînd malițios întregul eșafodaj, desfătîndu-se cu imaginea unui autor neputincios și bizar în precauțiile lui. Cititorul ar ști ce are de făcut abia spre finalul cărții cînd va purcede la o **re-lecturare** a ei și va conferi automat jurnalului statului de **autenticitate (=acceptarea regulii jocului).**

Așadar, e vorba de conferirea unui statut atotcuprinzător jurnalului, a unei deschideri literare și a unei perenități incomparabil mai mari printr-o reconvertire atentă a lectorului și prin inițierea lui gradată, printr-o experiență dramatică, cum vom vedea, a autorului.

Toate sensurile sînt deturnate în străfunduri. La suprafață, apele sînt calme, **mimîndu-se aceleași procedee**, chiar dacă perimate, ale jurnalului tradițional. Ipocrit, autorul continuă să se plîngă, să sufere, să-și portretizeze contemporanii, să-și noteze stările de vid, de neliniște sufletească cu o... liniște dată de marile mutări dinainte pregătite. Grija de a păstra aparențele în cadrul aceleiași lucidități dispuse la introspecții de mult știute, starea de veghe convențională sînt violentate de senzații, idei, analogii ce aparțin mai ales **planului livresc** (cel al biosului fiind saturat de notații voit plate). Acestea sînt **breșele** unui edificiu tern, de care se vor sluji cititor și autor întru regăsirea literaturii.

II

În pagină **nu se întîmplă încă nimic.** În răstimpuri, autorul se reîntoarce, recitește cele scrise, și se lamentează : „Această înregistrare e o stupiditate agramată, fără conținut, fără coherență, fără cea mai puțin pretențioasă ținută literară" (Camil Petrescu), „caietul acesta, care am tot mai mult impresia că este de necitit" (Radu Petrescu) ș.a.m.d.

În realitate, conștiința le este împăcată, ei continuînd să scrie această falsă geografie a sufletului. „Totul e să nu minți prea mult" (Eugen Simion). Totul e să nu te trădezi, sau să te trădezi la momentul oportun, adaug eu.

Ființa se pune, imperturbabil, sub microscop dar, curios, aproape niciodată nu înregistrează **sur place** momentele de gol existențial, atît de vînate. Iată o **serie neagră** la Radu Petrescu : „Sînt momente cînd mă golesc, cînd am secat", („...") creierul îmi este uscat", „zile infirme, de nervozitate ca și dementiale, fără lucru", „silă și urît, gust de morgă" ș.a.m.d. Tonul nu e nici pe departe fals, seismograful înregistrează însă **mereu cu întîrziere.** Se **pierde** astfel un întreg complex de senzații prin reactualizarea tîrzie a unui spleen mărturisit la vremea lui într-un mod plat. Lipsite de vecinătatea trăirilor cu care se însoțeau firesc, originar, faptele **mor** în pagină, sufocate de rînduri, căpătînd patina antichității.

Graba de a însemna stările de vid existențial (suspectă !), dacă proliferează, **duce** la „jurnalul unei agonii" (Radu Petrescu despre jurnalul lui Camil Petrescu), la jurnalul momentelor de criză continuă, dementială și neinteresantă în fond tocmai prin înverșunarea fără orizont. Întreprinderea curajoasă e în pericol ; plictisit, cititorul e pe punctul de a pune capăt legăturii. „La ce bun ?" se întreabă Radu Petrescu, la ce bun însăilările nervoase și confuze ale unui creier care se dezagregă în neputința de a mai face ceva.

Jurnalul nu trebuie să fie povestea unei **sinucideri** intelectuale lente, printr-o negare absolută și atunci, autorecomandările curg : „Înghite-ți disperarea, lucrează ca o cîrtiță, **nu** spera și nu aștepta nimic" (Radu Petrescu). „Vreu să fiu un spirit obiectiv, deci sînt. Mă rog mie să capăt puterea de a accede la starea de contemplație" (Simion). S-ar mai putea cita zeci de asemenea imperative, de puncte ale unui program de viață, pe care, de fapt, **cel în cauză le-a respectat întotdeauna.** Ce se întîmplă ? Ai ajuns la **niște** certitudini, le-ai **verificat într-un trecut mai mult** sau mai puțin îndepărtat, le-ai folosit în viață și în operă. În jurnal însă, dai impresia că le descoperi **acum** în momentul în care scrii, pui în scenă și regizezi momentele nașterii lor : lupta ta cu tine, chinurile tale, pe urmă, bucuria (de parcă **atunci** le-ai fi dobîndit), îngrijorarea de a **nu le putea traduce** în fapte. Impresia de autenticitate e sigură, cititorul emoționat, cacialmaua bine ascunsă.

Ocheanul prin care conștiința scruta lumea devine un **„ochean întors"**. Conștiința **observatoare**, lucidă devine una **observată** în timpul repetării primei ei experiențe, a privirii unei lumi deja privite. Rezultatul ar fi aceleași reacții pînă la un punct iar în final, **altă** lume. Pînă atunci solul începe să alunece, vechile impresii se desubstanțializează, sînt zvîrlite ici-colo, la întîmplare, prin pagini, cochiliile lor se sfarmă încetul cu încetul, viața curge din ce în ce mai greu, mai obosit, vîrtejul de sinceritate ridică pînă la starea de imponderabilitate vechile certitudini, lumea se închide într-un clopot de sticlă. Pînă atunci, observatorul din subtext, cel care s-a folosit de o întreagă strategie a trompe-l' ceil-ului **dispare** și mie îmi place să cred că destinul lui e unul tragic. În pagină nu se întîmplă, pentru moment, nimic. Nici în noi.

III

Gesturile celui care a ucis încrîncenat și „cu sistemă" o lume, nelăsînd nimic să trăiască în pagină, devin necontrolate în preajma unui univers (imperiu) **cu care era pregătit să se confrunte, din care provine și de care se teme : LITERATURA.**

Temerar, acest conquistador trimis să colonizeze și să convertească noi ținuturi (cel al jurnalului) întru gloria Imperiului, înțelege de ce multe alte expediții care l-au precedat nu au reușit și începe a-și pune în aplicare planul. Pe ultima parte a drumului teama de autoritate (hotărîtă să-l suprime pentru puterea lui crescîndă) îl paralizează. Efectele peste așteptări ale întreprinderii sale îi trezesc pasiunea dominării ; ochii vechii lumi îl obsedează, îl fascinează. Atitudinea îi oscilează între ură, greață (scîrbă față de saturarea cu literatură e adesea mărturisită) sfîrșire pricinuită de travaliul sisific în slujba literelor, venerație pentru monștrii **sacri**, pentru funcțiile literaturii, sau **punerea** unui semn de întrebare în fața acestora. Trezirea puternică înlăuntrul său a unor sentimente atît de contrarii : **instinctul de conservare** și **nostalgia literaturii** în loc să dezorganizeze discursul convertirii îl potențează, îl desăvîrșește.

Sub presiune, scrie la „cea mai înaltă ficțiune" : „(...) găsesc la anticariat **Lucien Leuwen.** Pînă la opt citesc (după cîți ani din nou) primele 235 de pagini, adică tot Nancyul, **viu emoționat,** (s.n.), ca de o muzică iubită pe care o auzi pe neașteptate, după o lungă absență" (Radu Petrescu). **Feerie a livrescului, delicii** trăite în biblioteci, sonorități și culori trezite de cutare pasaj și retopite apoi în cutare impresie născută din nu știu ce mișcare surprinzătoare a cotidianului, stau mărturie că **se mișcă, se petrece ceva în pagină**, și începe **să dea viață** pustiului scriiturii. Mișcarea capătă amploară pe măsură ce, terorizat de gîndul apropiatei judecăți, se grăbește să trudească pentru a face uitate libertățile luate : „azi nu am scris și nu am citit nimic. Acesta trebuie să fie Infernul" (Radu Petrescu).

Vîrful peniței aleargă pe hîrtie și, **cu emoție**, sînt reașternute în suflet vechi și noi bucurii produse de Stendhal, Valery, Rimbaud, Thomas Mann, Croce, Jean Pierre Richard, Marcel Raymond, Eliade, Ionesco ș.a., bucurii ce ni se revarsă în inimi într-un crescendo lin, amețitor, sfîșietor, **menindu-ne ca servi ai literelor.**

Convertitorul va să plătească curînd, povestindu-și încantația murmurat, cu ochii **spre viață.** Lumea literaturii se impalidează și din luminile ei crepusculare, proiectate vieții, se ivesc acele episoade ce conțin germenele literaturii, susceptibile de a deveni opere literare **în sine.** Sfîrșiturile jurnalelor sînt presărate cu o puzderie de astfel de episoade. Din perspectiva interpretării de mai sus, un jurnal ar fi mai greu de scris decît un roman, deoarece el trebuie să cuprindă o constelație de romane încă nescrise.

Actualitatea acestui gen de jurnal (în parte, prototipul e produsul imaginației ploare pe măsură ce, terorizat de gîn**treținută toată de literatură.** Totdeauna el se va scrie **sub stare de rise.**

HAȘDEU PRINTRE PERSONAJELE LUI CARAGIALE (?)

Corespondența lui Hasdeu cu cele două Iulii, aflate la Paris, poate ține cu succes loc — pentru anii 1878—1888 — de jurnal. Scrisorile savantului conțin notații fugare (ori chiar dezvoltări) pe toate temele care-l preocupau în perioadă : filologie, activitate în Academie, ziaristică și, nu în ultimul rînd, viață politică.

Viața politică pentru că, deși în urma detenției de opt zile din perioada complotului anti-dinastic al lui Candiano Popescu (1870) Hasdeu își luase angajamentul de a nu mai face politică („Nu cumva vrei să te apuci iar de politică ? — îl întreabă soția sa, luîndu-l din scurt, într-o scrisoare din octombrie 1882. — Uitat-ai oare parola ce ți-ai dat în publicitate d-a nu te mai amesteca în politică ?"), noile împrejurări din viața sa îl obligă să-și modifice atitudinea. „Dacă mă vor alege, — se justifică Heșdeu, în epistola datată 26 martie stil vechi 1883 — numai atunci voi putea să zic că m-am liniștit, căci din deputație voi putea să trec apoi la Paris într-un post care să ne permită a fi împreună acolo...". Și astfel, Hasdeu, susținut de vechiul său prieten Gheorghe Chițu, își depune candidatura pentru deputație în Cameră, la Craiova.

Ciudat lucru, însă. Deodată, pe nesimțite, vorbind despre „luptele" electorale și pregătirea campaniei, în care e antrenat, prințul științei „alunecă" în limbajul și ticurile politicienilor lui Caragiale.

Hașdeu candiatul la deputație — un personaj pe care realitatea pare să-l fi dat la iveală pentru a-l glorifica pe ilustrul prozator și dramaturg pișicher. Un omagiu al realității pentru cel care va fi, la numai opt ani după alegerile acestea un mare nedreptățit. Fiindcă se știe că la concursul Academiei pentru premiul „Eliade Rădulescu". în valoare de 5 000 lei, în anul 1891 Caragiale prezentase volumele *Teatru* și *Năpasta*. Raportul defavorabil operei sale dramatice îl va face, cu o uimitoare miopie (sau revoltătoare rea-voință) Bogdan Petriceicu Hasdeu. Susținut de Iacob Negruzzi, Caragiale va pierde orice șansă de a obține premiul o dată cu luarea de cuvînt a lui D. Sturdza : „D-l Caragiali are talent, dar ar trebui să-l întrebuințeze în lucrări bune. D-l Caragiali să învețe a respecta națiunea sa, iar nu să-și bată joc de ea." Cuvintele nedrepte, a căror usturime o mai simțim încă.

Or, iată, corespondența lui Hsdeu ne dezvăluie un posibil prototip al politicianului caragialesc.

La 14/28 aprilie 1883 savantul (de nerecunoscut !) spune : „Ieri, vineri m-am întors din Craiova și astăzi am avut noroc de a primi scrisoarea voastră (...) Oricum, viitoarea voastră scrisoare să fie adresată la București, unde sper că ea mă va găsi deja ca deputat al capitalei Olteniei. „Am ținut în Craiova două întruniri. La una a fost peste 1 500 de oameni. Toți amicii mi-au spus că discursul meu (improvizat, nu scris) a fost admirabil. În orice caz, am zguduit, am mișcat inimile tuturora, astfel că mulți au plîns. (...)" Întorcîndu-mă, trebuie să mai țin vreo două întruniri. Am vreo șase rivali, pe cari va da D-zeu să-i învîng. Cel mai periculos — închipuiți-vă !este junele *Romanescu*, care plătește cîte un napoleon la alegătorii de prin mahalale, sperînd să-și cumpere deputația".

După tipicul epocii rostește, așadar discursuri ditirambice, și tot după același tipic asistența plînge cu lacrimi de crocodil. Muzica !... Și, bineînțeles că adversarul, care e mereu același individ corupt manipulînd finanțele și traficul de influență cu abilitate, își face de cap. Dar..., culmea, alegătorii naivi nu realizează pe mîinile cui riscă să încapă și...

„Din jurnale știți deja, desigur, rezultatul alegerilor de la Craiova. Am căzut într-un mod atît de strălucit, încît s-au speriat chiar dușmanii mei. Deși Chițu nu putea să mă susțină, deși Stolojan m-a combătut cu înverșunare, deși sosisem în Craiova abia cu o săptămînă înainte de alegeri, deși adversarii mei au cheltuit mii de franci, pe cînd eu n-am dat nimănui nici o parà frîntă, totuși am avut 247 voturi și mi-au lipsit numai 50 voturi pentru ca să fiu proclamat deputat. Plecarea mea din Craiova a fost un adevărat marș triumfal. 150 persoane, floarea orașului, în 40 birje au defilat după birja mea pînă la gară prin Craiova întreagă și la gară toasturi peste toasturi. Fiindcă declarasem că nu voi face politică militantă, ci numai de pricipii, chiar opoziția a fost cu mine. Camera de față este constituantă ; în septembrie se alege o altă Cameră, ordinară, și atunci — chiar dacă ar crăpa d. Stolojanu — mă voi alege, iar el poate să cază. Romanescu a cheltuit 1 500 poli și totuși a avut numai 117 voturi. Am organizat în Craiova un mare partid al meu, compus din profesori, preoți și tot ce e inteligență. În iulie, plecînd de la Paris, mă voi opri acolo 2 zile și voi ține o conferință istorică, de asemenea la întoarcerea din Paris."

Fragmentul e elocvent prin sine însuși și nu mai necesită comentarii. La lectură, el se suprapune de minune pe retină cu finalul *Scrisorii pierdute*.

La un an și jumătate după aceea, pregătirile reîncep. Scrisoarea datată cu aproximație înainte de 26 octombrie 1884 dobîndește, în rîndurile ce se referă la campanie, ceva din retorica unui discurs : „De astăzi în 14 zile este alegerea mea. Mîine plec iarăși la Craiova, unde sîmbătă voi ține o nouă conferință. Chiar din conferința mea trecută ați văzut deja că nu fac politică militantă, nu sunt om de partid, de gașcă, ci liberal independent, după cum am fost totdeauna."

Pus în fața situației de a opta între Arhive — unde este director — și deputație, Hașdeu își regăsește detașarea și demnitatea, spunînd : „De Arhivă nu mă las odată cu capul." (Scrisoarea din 2/14 noiembrie 1884). La 16/28 noiembrie 1884 revine însă la starea de spirit febrilă. „În curs de 3 săptămîni am fost numai pe drumuri : de 5 ori din București la Craiova și înapoi. Am avut un succes strălucit : nu numai m-am ales eu, dar am ajutat a se alege în Craiova toți amicii mei și am dărîmat pe Stolojanu, care mă combătuse în alegerile trecute. (...). A fost luptă și iarăși luptă. Cu toate astea m-am gîndit zi și noapte la voi. Mai am bucluc în Cameră astăzi și mîine, și apoi mă liniștesc. De nu eram eu în Craiova, ar fi căzut și Chițu, căci Stolojanu organizase o intrigă infernală contra noastră, a tuturora."

Rîndurile lui Hașdeu devin astfel o răzbunare în posteritate a lui Caragiale pentru recunoașterea ce i s-a refuzat. Mai mult. Ele fac dovada că Ion Luca Caragiale a acordat națiunii sale supremul respect și omagiu : acela de a o privi cu luciditate.

OVIDIU PECICAN ■

BUPT

Cromatică bacoviană

Nucleul liric bacovian se proiectează cel mai bine în *gri*, culoarea cea mai lipsită de valoare și cea mai lipsită de sens. Într-o sferă ideală a culorii, reprezentată prin analogie cu sfera celestă, Henri Pfeiffer plasează culoarea gri în centru. În funcție de aceasta se vor organiza într-un echilibru perfect alb-negru, roșu-verde, galben-albastru.

Culoarea gri, aflăm din *Dicționarul de simboluri*, este alcătuită în părți egale din negru și alb. Contraculori situate la extremitatea gamei cromatice, negrul și albul sînt culori absolute. După părerea avangardistului Walter Kandinsky, *albul* e de fapt un simbol al unei lumi unde toate culorile s-au risipit. Asupra sufletului nostru albul acționează ca o tăcere absolută ; dar această tăcere nu e moartă. Ea mustește de vitalitate, e un nimic plin de bucurie juvenilă. Un nimic de dinaintea oricărei nașteri, de dinaintea oricărui început.

Culoarea *neagră*, asociată cu tenebrele primordiale, este apropiată de albul neutru, de albul vid. Kandinsky spune că negrul e ca un nimic fără posibilități, un nimic mort odată cu dispariția soarelui, o tăcere eternă, fără viitor, fără chiar speranța în viitor. Astfel răsună lăuntric negrul. În momentul în care negrul se unește cu albul, ambele dau naștere culorii gri, în care bogăția lor de simboluri e anulată. Griul este o culoare incertă, neutră, dematerializantă.

Referindu-se la cromatica bacoviană, Mihail Petroveanu (*George Bacovia*, Editura pentru literatură, București, 1969, p. 126) afirmă că „asistăm la convertirea realului în ireal, proces caracteristic poeziei moderne, proces în care culoarea își pierde funcția ei calificantă (...) Culorile detașate de sursa lor, delimitează o lume apăsătoare, închisă, fără perspective, demarcînd o stare de spirit, un peisaj interior. Cromatica satisface o funcție existențială, unde exasperează sentimentul de neliniște, spaima de a fi, de a sta sub asediul forțelor negative."

Forța negativă superioară a cărei acțiune devine obsedantă în opera lui Bacovia este *PLUMBUL*, materializare a culorii gri. Griul traversînd aproape în întregime opera poetului, este sugerat prin : „fum", „ninge gri", prin „ceața", „afumate felinare', „amurg de humă", „e moină, noroi", „e ziuă și ce întuneric", „sicrie de metal", „amurgul fumegă", „noaptea murdară" ; „amurg de metal „piclă", „pulbere", „linii ferate", „poduri de fier", „case de fier', „ninge zoios", „frunze de metal".

Svetlana Matta în *L'existence poëtique de Bacovia*, afirmă că plumbul este expresia cea mai completă a ponderii celui de-al patrulea element : Pămîntul mort. Radioactivitatea apei, declanșează o serie de transformări perpetue, după care rămîne un rest ce nu mai e apt de transformări, un reziduu ce nu mai supraviețuiește, un precipitat ce cade la fund. Acesta este Plumbul".

Or, tocmai de această cădere se teme Bacovia. Și totuși aspirația spre depășirea limitelor lipsește din elanurile sale. Eul liric va fi veșnic prizonierul „cîmpurilor de forte cromatice", sfîșiat între alb și negru, între transcendent și contingent. Ceea ce îl va face pe N. Manolescu să afirme că Bacovia este poetul „unui etern cîntec neisprăvit, neputincios de a mai descoperi un sens"

Urmarea unei astfel de stări este întemnițarea în vastul cavou care e Universul. În poezia *Plumb*, de exemplu, poetul este izolat („stam singur"), prizonierul unui spațiu rece, lipsit de viață („cavou"). „Florile" și „amorul", simboluri ale creației, ale vieții, au devenit de p umb. „Aripile", simboluri ale evaziunii, ale dematerializării și eliberării, atîrnă cu greutate de plumb.

Opera lui Bacovia exclude, dar și refuză în același timp, posibilitatea de transcendență. Prin aerul de plumb nu se întrevede nici o lumină : „pe-afară de stai te-năbuși de fum" ; „ce ziuă și ce întuneric" ; „zarea grea de plumb". Este un univers închis ,aflat sub stăpînirea planetei Saturn. „Asociată plumbului, Saturn este considerată de astrologi planeta nefastă, a cărei lumină slabă a fost din cele mai vechi timpuri evocatoare de tristeți" (Jean Chevalier, Alain Gheerbrant, *Dictionnaire de symboles*, Editions Robert Laffont, Jupiter, Paris, 1982).

Bacovia percepe aproape tragic culoarea gri : griul exprimă obstacolul ; neputința și paralizia dorințelor ; creează acea stare tipic bacoviană de nicinici. Griul este expresia ideii de neutru (ne-uter), privațiunea de spațiul protector. Consecința : starea de exil absolut. Poetul devine un fel de Ioan în balenă : nu ajunge decît să traverseze spațiile concentraționale, trecînd dintr-un spațiu claustrat într-altul : camera, strada, cartierul, orașul. De aici starea de astfixiere, pustiire, sentimentul derutei declanșat de spectacolul permanent al golului și, desigur, nesperanța întru transcendere.

Frédéric Portal în *Des couleurs symboliques dans l.Antiquité, le Moyen Âge et les Temps modernes*, Paris, 1982, ne informează că artiștii Evului Mediu îl înveșmîntau pe Christ cu o haină gri în momentul în care prezidă o judecată finală. Griul cenușiu este o culoare de semi-doliu. Bacovia asistă așadar la ... propriile sale „funeralii", poezia sa dîndu-ne senzația unei continue dezintegrări. Îl putem cita în acest sens pe unul din criticii poetului, care afirmă că Bacovia „nu putea nici trăi, nici muri, nici dori definitiv, nici alege între viață și moarte. El se sinucidea în fiecare zi cîte puțin, zilnic, zvîrcolîndu-se. Poezia sa este un veșnic vaier".

GABRIELA JECZA

Despărțirea de memorie

Singuri și stigmatizați, evadați nu se știe cum din încastrarea în care zbaterea haotică, guvernată de legi aleatoare e o unică și fără de sfîrșit măcinare de energii, există oameni cărora numai căldura mediului nu le este îndestulătoare și care au, dincolo de nebulozitatea dominantă, bănuiala unei lumini. Aventura lor solitară prin nisipurile mișcătoare spre un teren solid, e o sfîșiere continuă, întreținută de o lungă înșiruire de suferințe și înfrîngeri, de iluzii sfărîmate și refăcute instantaneu, de deznădejde și speranță. Și nu vor evita rătăcirea pînă cînd nu vor învăța că oaza stabilității e în ei înșiși, prea aproape pentru a fi percepută, prea departe pentru a fi vreodată atinsă.

Federico Fellini reușește în „8,1/2" să contureze un portret al individului aflat în căutare, cu atît mai autentic cu cît poartă o puternică amprentă autobiografică. Discursul cinematografic devine astfel deschiderea către amalgamul de lumi reale și imaginare, contorsionat, mereu expus agresiunii exteriorului, plăpînd dar pregătind o izbucnire, care este viața interioară ridicată împotriva limitelor. Totul îi este împotrivă la început lui Guido Anselmi. În el nu găsește încă decît manifestări dezolante ale unei permanente devastări. Ceilalți îi sînt străini, orice încercare de apropiere îi face să fie reticenți, ajungînd pînă la ostilitate. Sînt legați într-o rețea de relații care le interzic mișcarea dar nici nu vor altceva în afara locului bine stabilit pe care îl ocupă. Își apără cu strășnicie incinta călduță, cel ieșit în glacilitatea exterioară e un lepros care nu mai poate fi admis în fericita comunitate. Pot, cel mult, să îi facă semne de încurajare sau să se strîmbe la el din spatele unui perete translucid, deformant, intrigați și depășiți de grimasa de suferință atroce pe care i-o constată pe chip. Iar el e cu totul o rugă, a înțeles că schimonoseala generală ascunde o durere cu nonșalanță și tenacitate călcată în picioare, pînă cînd aceasta a devenit un fapt firesc, pînă cînd au ajuns cu toții la o alinare iluzorie. A descoperit, mai ales, că sub fiecare mască se ascunde o parte din el însuși ; revolta sau credința, nebunia sau răbdarea, iubirea sau egoismul, semnele investirii sau incertitudinile. Ca un carnaval este căutarea de sine, încearcă să se regăsească scoțîndu-le celorlalți măștile, să recupereze fragmentele propriei ființe, împrăștiate și deformate. Peretele securizant e însă o barieră de netrecut. Nici cînd începe să simtă că seismele sale interioare sînt prețul stabilității celor din jur nu reușește să-l spargă. Dimpotrivă, distanțele se măresc, posibilele punți se fac tot mai firave, devine tot mai clar faptul că, sub nici o formă, nu e posibilă comunicarea.

Ultimele scene sînt tragice în grotescul lor. Neînțelegînd nimic, ceilalți îi întorc spatele. Îl umilesc, pîngărind eșafodajul șubred al încercărilor sale, atît de trudnic ridicat, condamnîndu-l la singurătate. Tentativa lui Anselmi de a ajunge la el însuși prin apropierea de oameni se încheie astfel cu o înfrîngere. Prăbușirea iluziilor e însă revelatorie, purificîndu-l de excrescențe inutile, iluminînd singura cale care nu se închide.

Eliberîndu-se de fascinația peretelui translucid, se va întoarce la sine și va începe cosmogonia interioară, cea fără de sfîrșit. Dacă va învăța să simtă ordinea în chiar mijlocul haosului, va ajunge față în față cu el însuși, întregit din fărîme. Va fi constituent al peretelui, agent al transparenței. Atunci îi va descoperi cu adevărat pe oameni, așa cum sînt sub suprafețe, și nu îi va mai considera ca fiind „ceilalți".

DAN RAȚIU

Scară spre cer

(Urmare din pag. 13)

neața. Constată aceasta ca pe un fapt obișnuit, fără a mai avea puterea să se mire. Merg unul lîngă celălalt, fără să-și mai simtă prezența, lăsînd coarda să se tîrască în urma lor. Timpul pînă la intrarea în pădure se scurge cu o încetineală sîcîitoare. Acolo se opresc. Se așează pe zăpadă. Cînd dau rucsacurile jos din spate, văd că sînt pline. Și albastre. Tot nu se miră. Respiră adînc. Își desfac hanoracele. Nu se gîndesc cît de puțin efort le mai e necesar pentru a ajunge la cabană. Se lasă traversați de oboseală. „De ce nu te-ai dezlegat ?" Întrebarea capului de coardă vine ca o lovitură. Prima pornire e să se apere. „Dar tu ?" „M-am gîndit că nu pot să hotărăsc și pentru tine. Aș fi căzut dacă nu eram legat". Se privesc, își descoperă în ochi strălucirea abisului. „Ai căzut și așa." „Da, dar apoi m-am ridicat." „Amîndoi ne-am ridicat." Tac, privesc soarele reapărut și din nou se privesc în ochi. Sînt copleșiți. Au adunat o plinătate căreia nu-i găsesc ordinea. Nu știu ce ar putea face cu ea.

Se aud zgomote care aduc a izbituri de bocanci în zăpadă. Apoi voci, apropiindu-se. Iată-i ! Acolo, puțin mai sus ! Cabanierul și doi necunoscuți, echipați de escaladă. Vin aproape alergînd. „Trăiți ? Sînteți întregi ?" N-ați înghețat ?" Se agită împreună cu ceilalți doi, piindu-se. „Iată-i ! Acolo, puțin mai sus !" Cabanierul și doi necunoscuți, echipați de escaladă. Vin aproape alergînd „Trăiți ? Sînteți întregi ?" N-ați înghețat ?" Se agită împreună cu ceilalți doi, pipăindu-i, încercînd să se convingă că nu li s-a întîmplat nimic. Îi liniștesc cu un gest. „N-avem decît o akie. Puteți să mergeți ?" Răspund că nu era nevoie de akie. „Atunci să mergem. Trebuie să vă încălziți." S-a mai calmat cabanierul. O durere atroce le traversează genunchii. Vor să ia rucsacurile dar nu sînt lăsați. Cei doi au prins deja brațele și se opintesc să le ridice. Nu reușesc. „Ce naiba aveți în ele ?" Zîmbesc stingheriți. Rucsacurile sînt deschise. Conțin un amestec eterogen de materie albă și albastră. Cabanierul strîmbă din nas. „Pentru asta i-ați cărat cu voi ? Sînteți nebuni ! Ce puteți face cu pasta asta ? Și de unde o aveți ?" Nu știu ce să-i răspundă. Îi ridică și îi pun în spate. Apoi pornesc, clătinîndu-se, spre uluiala deplină a necunoscuților. Îl întreabă pe cabanier, după cîțiva pași, dacă a văzut vreodată lumină în prăpastie. Primesc drept răspuns o căutătură îngrijorată. „Să-i ducem mai repede la căldură. Se vede că au dormit afară peste noapte." Cei doi sînt de aceeași părere. Ei renunță să mai înțeleagă ceva. Singurul lucru pe care-l vor este să ajungă mai repede. Să doarmă o zi și o noapte.

S-au trezit mai înviorați, dar sub aceeași apăsare. Coboară de-a dreptul prin pădure, tăind serpentinele. Apoi drumul forestier, deasupra rîului, strîns între două culmi. Uneori valea se lărgește și atunci se poate privi în sus. Cer senin, soare strălucitor, nici o adiere. Sînt surprinși să constate că nu au pierdut coborînd nimic din revărsarea cromatică. Fiecare nuanță de gri reface o culoare, rezultînd o gradație fină, pe care o văd pentru prima oară. Atmosfera de calm auster îi face să se simtă vinovați. Vin să o strice cu neliniștea dezordinii. Zăpada rămîne în urmă, lăsînd locul noroiului. Cabanierul le-a zis că nu au ce face cu ceea ce au adunat și sînt convinși că rucsacurile nu pot fi golite. Bocancii se bălăcesc cu voluptate în noroi. Griurile intermediare nu sînt deloc firave. Apoi munții se sting în platitudinea depresiunii, cu repeziciune. Se opresc, privesc în urmă. Toată întinderea lanțului, luminoasă, în față. Aceeași strălucire cu cea a abisului. Nu mai pot suporta apăsarea. Se simt striviți. Îngenunchează în noroi. O mînă îl frămîntă, caută disperată echilibrul în viscozitatea lui. Cealaltă a scos din rucsac un bulgăre de cer și-l pipăie nehotărîtă. Se atrag, nimic nu le mai . poate împiedica întîlnirea. Amestecul gelatinos care se formează le provoacă o pornire involuntară de respingere. Dar apăsarea a scăzut. Se grăbesc să ia noroiul în pumni, și să îl pună în rucsaci, fascinați de rapiditatea cu care absoarbe și este absorbit.

Cînd pornesc nu-și mai simt greutatea trupurilor. Fumul subțire care se ridică din încărcătură spre cer îi urmează cu fidelitate. Merg prin noroi. Către gară.

BUPT

„Și muzica să cînte de iubire"

Camera 201 din Casa Studenților, cu scaune așezate de-a lungul pereților și distanță dintre artist și spectator mult redusă aduce a sală-atelier a unui tetru profesionist. Acolo, începînd cu Zaharia Nica („U" Timișoara), soliștii folk s-au întrecut în a contura atmosfera de intimitate la care puține alte genuri ale muzicii pot să ajungă.

O armonizare fină a textului și a liniei melodice, exteriorizată prin intermediul unei voci sensibile, au fost argumentele Mădălinei Cladoveanu (Craiova). Adrian Cornut (I.M.T.) s-a dovedit a fi, în schimb, un bun cunoscător al instrumentului. Impresia pe care a făcut-o ar fi fost însă mai puternică dacă ar fi reușit să iasă de sub tutela lui Alexandru Andrieș. Lui Dorel Vitan (Petroșani) i s-a oferit cu solicitudine o altă chitară în locul celei care nu se lăsa nicicum acordată. Dar repertoriul nu a putut fi astfel schimbat: texte duioase, melancolice, voce expozitivă, puțin lucrată. Urmează deja cunoscutul Dan Zorilă (Fac. Construcții Timișoara) și schimbarea e lesne sesizabilă. Pentru că, deși ieșit din spital de puține zile, încă nu pe deplin refăcut, tehnica originală și vocea învăluitoare, cu mare putere de pătrundere, stîrnesc aplauze binemeritate.

După ce cîntă Simona Dumitrana (Petroșani), prezență discretă care însă nu reușește să sensibilizeze asistența, juriul se vede pus în dificultate, constatînd lipsa altor pretendenți la premii. Se vorbește despre o confuzie cu grupurile folk (de ce nu a fost oare organizată o secțiune comună?), de faptul că maporitatea participanților au fost anunțați că trebuie să concureze a doua

zi. O voce timidă anunță chiar că Horia Sălăjan (Petroșani) ar fi renunțat la participare... Spectatori și concurenți se pregătesc să părăsească sala cînd se anunță că secțiunea va fi reluată a doua zi.

Pe scări, asudat și cu ochii strălucitori, un sudent îmbrăcat în costum popular din Valea Jiului, urcă fredonînd doina de care s-a dsepărțit de puțin timp, la ieșirea din scenă.

DAN RAȚIU ■

Iată-ne ajunși la Casa de Cultură a Studenților din Timișoara în căutarea jazz-ului la cea de-a XVIII-a ediție a Festivalului Artei și Creației Studențești, etapa zonală.

Cu totul întîmplător am văzut scris „Jazz" pe un afiș, undeva între două cuvinte sau, mai exact, între un „și" și un punct. Ca urmare, la ora 9,00 mă aflu în sala festivă a acestui lăcaș de cultură, în așteptarea apariției interpreților. Din nefericire, spectacolul nu a început la ora fixată, la acea oră protagoniștii începeau abia a-și monta aparatele. Se-ncearcă jocuri de lumini; aproximativ 20 de „muzicieni" își încearcă „sculele", iar undeva în stînga, la un pian, cineva încearcă un swing. Încet, încet, rumoarea se transformă în zgomot, iar zgomotul în vacarm: au apărut „rock-erii"!!

În această atmosferă, în jurul orei 9,25, apar membrii juriului. În urma unei runde de convorbiri, juriul se hotărăște să se retragă și să revină peste aproximativ 15 minute, cînd va trebui să înceapă spectacolul. Cu orice preț!

Ora 9,40. Iată că prezentatorul își face apariția și peste cîteva momente va intra și primul concurent. Este vorba de Istodorescu Mircea, un pianist din Craiova care, spre surprinderea mea, va cînta trei piese de jazz. De ce surpriză? Nu mă așteptam ca la acest spectacol unde cuvîntul „jazz" era trecut pe afiș undeva la sfîrșit, să se-nceapă tocmai cu jazz. Spre a nu fi înțeles greșit, adaug că este vorba de o surpriză plăcută.

Nu același lucru pot spune despre interpret. Jazzul implică în primul rînd improvizație, ceea ce la Istodorescu lipsește cu desăvîrșire, Face el cîteva încercări de swing, rag-time și blues, dar, din păcate, rămîne la nivelul de încercare. De asemenea, feeling-ul, apropierea sufletească de ceea ce interpretează nu se prea face simțit la el, Istodoreescu încercînd să-și suplinească defectele prin forță.

După cca 60 de minute de muzică folk, timp în care cîteva grupuri, atît din Craiova, cît și din Timișoara, au încercat să ne încinte auzul (cît de mult au reușit este discutabil; în unele momente am surprins unde de ilaritate în sală).

În continuare își face apariția un pianist timișorean, surpriză, tot de jazz; Emeric Molnar de la Facultatea de Științe ale Naturii. Din fericire, Molnar s-a dovedit a fi la înălțime. A interpretat — **Samba per una notte,** — piesă în care a dat dovadă de siguranță și feeling, improvizația fiind la ea acasă, iar în continuare cunoscuta piesă funk **„I will survive!"**, melodie în care a dovedit multă imaginație (din punctul de vedere al jazz-ului).

După acest moment de jazz, „o pasionată" solistă din Craiova, Bădescu Ramona — Facultatea de Științe ale Naturii, și-a încercat norocul la Timișoara (din sondajele făcute prin sală am dedus că în Craiova nu prea are tre-

Și totuși... jazzul

cere), încercînd să impresioneze atît prin puterea vocii, cît și prin unduitoarele mișcări ale corpului. Totuși poate că ar fi reușit să ne fie mai aproape dacă nu ar fi adus atît de mult a Mirabela Dauer (în „Dacă ai reveni") și Angela Similea (în „Nu uita"). Xerox!!!

Nu trece mult timp și iată o nouă apariție de jazz — Adrian Cornut — Institutul de Medicină Timișoara (o mai veche cunoștință a F.A.C.S.-ului) — cu două cunoscute teme pentru chitară; **„Night in Tunisia"**, în care combină foarte bine stilul vocal **„Skat"** cu tehnica improvizației, și binecunoscuta piesă a lui Joe Pass **„Don't talk about me"**.

După Adi o apariție plăcută, Varlam Codruța din Timișoara, cu o frumoasă interpretare folk, arătînd o sensibilitate aparte, fiind lipsită dezorzoanele cu care am fost obișnuiți de la începutul spectacolului.

La sonorizarea unei piese de teatru, Adi Cornut a întîlnit-o cu totul întîmplător pe Luminița Cicortaș și, plăcîndu-i vocea, a rugat-o: .... „Poți să-mi faci vocea la două piese?!... Iată-i așadar în continuare pe Adi și Luminița într-o frumoasă interpretare folk cu melodiile „Castele de nisip" și „Scufița".

Se pare că nu numai Cornut și-a îndreptat atenția asupra Luminiței, ci și binecunoscutul interpret de chitară clasică, folk, country, etc. Adrian Dinu, Mecanică Timișoara, alături de prietenul său de la Electrotehnică, Ionuț Mirel, care au interpretat două piese folk cu puternice influențe de chitară clasică, minunat susținuți de tînăra voce de argint.

În sfîrșit, în jurul orei 13,20, după o pauză de aproximativ 15 minute, au început să se producă primele formații de rock, hard-rock și heavy-metal. O singură trupă merită să-i pomenim numele, este vorba de „Abra", grup deja consacrat. Condusă de Adi Dinu și chitara sa Yamaha, această formație a făcut într-adevăr senzație în sală, smulgînd mai mult decît ropote de aplauze publicului.

Practic, sfîrșitul spectacolului și implicit ultimul cuvînt l-a avut trupa de jazz „Mașina de scris", al cărei leader Adi Cornut, a fost excelent susținut de Adrian Munteanu — guitar — și Molnar Emeric — keyboards —, ajutați de secția ritmică formată din Belei Cristian — electric bass — și Simon Dinu — drums. Această formație a dat un adevărat spectacol cu cele două piese **„Yesterday"**, (un swing) și cunoscuta temă de funk **„Cameleonul"**. Succesul a fost total, aplauzele au durat mai bine de zece minute. Publicul a fost mai mult decît impresionat de sound-ul trupei care a dovedit o bună coordonare și un sunet plin, cald, de jazz adevărat. A fost cel mai atractiv număr de la această ediție a F.A.C.S.-ului.

BOGDAN DRĂGHICI ■

Umorul și... hazul

Umorul și dansul modern și de societate au fost **două secțiuni distincte** ale fazei zonale a **F.A.C.S.**, însă **prezentate alternativ** pe scena Casei de Cultură a Studenților. Spectatorii, mai mulți ca la alte manifestări, stăteau roși de curiozitate să vadă ce noutăți vor putea fi sesizate în textul sau mișcarea scenică a participanților.

Și dacă **brigada** Mesaj a Facultății de științe economice din Craiova a venit cu aceleași costume pe care le-au purtat cu succes la finala de umor din 1987, primele versuri fiind aceleași ca în primăvara trecută, de, **să-și amintească lumea mai repede de ei,** textul în schimb a suferit o schimbare radicală, deși subiectele sînt alese cu grijă din mediul studențesc, nu vedem ce le-brigada Facultății de tehnologie chimică, ne-au surprins din nou într-un mod neplăcut. **Costume drăguțe, fraze neînsemnate, deși încă de la început au anunțat: „Noi sîntem chimiști / Sîntem profesioniști".** În continuare și în rest, **nimic nou sub soarele brigăzilor** prezente la această zonală F.A.C.S.

Grupurile și colectivele de satiră și umor **au fost prea „cuminți"** față de ceea se așteptam de la ele. Am simțit din plin „Pulsul" „Tactului-Întact" — apărătorul culorilor Facultății de Mecanică timișorene. În sensul că în prestația lor și-au făcut loc multe momente devenițe, de fapt, **dulci amintiri pentru mai vechii spectatori ai festivalurilor de umor studențesc local.** Poate, cine știe, la anu'... Că altfel, spre a-i parafraza, **ne îndreptăm spre a 62-a escrocherie** — evoluția lor mai departe, în festival, cu texte pentru adormit bunicii. Și e păcat. Resurse au dovedit că posedă.

O prezență îmbucurătoare a fost colectivul „Candus cantoides", vulgo. „Spinul care cîntă" el I.A.T.-ului. Cel mai bizar a fost un obscur personaj, care și-a închipuit că în sublima sa persoană sînt prezente toate calitățile unui șef de trib hotentot, oprind spectacolul, spre stupoarea juriului. Dar a fost repede pus la punct, explicîndu-i-se că acolo are loc nu o repetiție, cum credea el.

Ne-au plăcut și cei **doi băieți de la Craiova, care au etalat un umor de bună calitate,** deși multe „poante" dădeau sentimentul că le-am mai văzut. Le-a salvat însă interpretarea. Despre grupul Facultății de Electrotehnică din Timișoara, ce să spunem? Cam palid... **(fără comentarii).**

Astfel, s-a tras (la figurat) cortina peste secțiunea Umor a acestei faze zonale. Și poate că dacă n-ar fi fost programarea ciudată, în săli diferite, **am fi rămas cu o impresie mai bună.** Pentru că umorul este, totuși, **o chestie serioasă.** Chiar foarte serioasă!

LILIANA TROCAN ■

gătură ar exista între Mafia italiană și studențimea noastră.

Tînărul Pinocchio, proaspăt student la I.S.E., **solicită sprijinul Nașului** pentru rezolvarea unor spinoase probleme ale vieții de student: **muncile agricole, notarea unor cursuri dictate cu viteză de mitralieră, promovarea examenelor, chiar și obținerea unui premiu la F.A.C.S.,** prin cîștigarea bunăvoinței juriului — de fapt, singurul aspect ce-l depășește pe binevoitorul Naș: **„Una grande Mafia, mio filio!"**. Una peste alta, **prezență scenică bună, bună și interpretarea, atît a celor de pe scenă, cît și, a corului din culise,** adus de la Craiova pentru a da **o mînă de ajutor brigadierilor.**

Se pare că **profesorii care iau mită au fost subiecte cu priză la public de cînd F.A.C.S.-urile,** așa că cei de la Petroșani de ce să nu-l includă în textul lor? Însă de această dată nu există un Naș care să-și ajute finul, ci un bunic ce le povestește nepoților, studenți contemporani, că pe vremea lui, **profesorii erau tot profesori, asistenții tot asistenți, iar părinții veneau din cele șapte zări pentru fii lor iubiți. Se înțelege, cu tolba plină...**

În spiritul tradiției, pe care, din păcate, au întronat-o în umorul studențesc Timișorean, cei de la „Molecula".

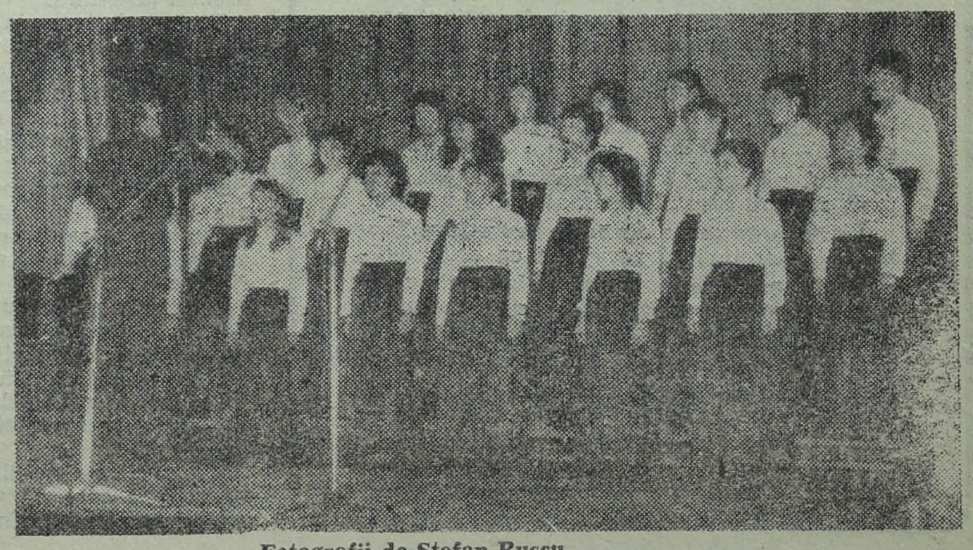

Fotografii de Ștefan Russu.

BUPT

SEMNIFICAȚII REGĂSITE

Preistoria religiei

Un material faptic tot mai bogat vine să infirme teza eternității religiei și, în corelație cu ea, a primordialității unei credințe monoteiste. Istoria omenirii a cunoscut, totuși, o perioadă de absență a oricărei reprezentări religioase. Polemicile ce se mai poartă astăzi între istorici (laici) ai religiei privind această problemă sînt legate de delimitarea istorică și nicidecum de existența ei. A fost sau nu **homo sapiens neanderthalis** (100 000—50 000 î.e.n.) primul deținător al unor reprezentări religioase ? Părerile sînt împărțite și toate divergențele se circumscriu interpretării faimoaselor morminte din epoca musteriană (paleoliticul mediu). Între cei care văd în înhumarea morților de către neandertalieni dovada unor convingeri religioase (în formă incipientă) și cei care neagă caracterul religios al acestor înhumări (și, implicit, existența în perioada respectivă a unui cult al morților), argumentele par să încline în favoarea celor din urmă.

În primul rînd, simpla înhumare, neînsoțită de jertfe periodice (obicei prezent în orice cult al morților), nu poate dovedi existența unor reprezentări religioase, nici măcar sumare ori „incipiente". Iar cultul morților, fiind la rîndul său numai o particularizare a unei viziuni religioase despre lume, nu putea apare înaintea celorlalte elemente ale credinței în supra-natural. Pentru a se naște un cult al morților erau absolut necesare ideile de „suflet", „nemurire" și „lumea de dincolo". Descoperirile arheologice n-au dovedit prezența unor asemenea performanțe de abstractizare la omul epocii musteriene.

Religia este apoi, prin definiție, o credință, adică o viziune globală asupra realității, cu particularitatea ei inalienabilă : dedublarea lumii în sacru și profan. Or, această imagine totalizantă și bipolară asupra universului, o dovedesc descoperirile arheologice și faptele istorice ulterioare, era practic imposibil de constituit la nivelul conștiinței sincretice a omului din paleoliticul mijlociu. Capacitatea redusă de abstractizare făcea ca neanderthalianul să nu distingă între „obiectiv" și „subiectiv", „eu" și „lume", natură" și „societate". Această indistincție s-a perpetuat de fapt încă mult timp după dispariția omului de neanderthal, regăsind-o pînă și în basmele și baladele populare. Omul primitiv, prizonier al datului empiric (în mijlocul căruia supraviețuirea era o problemă cotidiană), nu reușea decît să generalizeze la scara universului ceea ce i se întîmpla sieși, relațiile sale cu restul lumii (natură și comunitate) și propriile stări de conștiință. Incapacitatea de diferențiere l-a condus, inevitabil, la o altă indistincție importantă : între viață și moarte. Iar mormintele din epoca musteriană tocmai asta dovedesc : pentru **homo sapiens neanderthalis**, moartea nu era decît un alt mod de a fi în viață. Nu în cea de dincolo", ci în cea reală. Mortul nu reprezenta decît un „adormit". Drept urmare, el era depus în groapa celor care dormeau somnul cel lung, fără a fi acoperit de pămînt, într-o poziție de foetus și culcat pe o parte. Prezența lîngă mort a rației de hrană (de care s-a făcut atîta caz) nu avea caracter cultic, ci era expresia atitudinii celor „treji" față de cel „adormit". O atitudine dictată mai mult de rațiuni economice decît morale : conservarea forței de muncă, atît de scumpă în acea perioadă pregentilică. Spre sfîrșitul paleoliticului, cînd diferența dintre adormitul obișnuit și mort devenise mai evidentă, trupului adormit de „somnul cel lung" i se oferea sînge (era acoperit cu ocru roșu), în speranța că se va trezi.

Aceste argumente de ordin teoretic și faptic ne determină să acceptăm ca prim deținător al unor reprezentări religioase nu pe **homo sapiens neanderthalis**, ci pe urmașul acestuia, **homo sapiens Sapiens fosilis** (acum 30 000—40 000 de ani). Oricum, cert rămîne că istoria religiei începe mult mai tîrziu decît istoria omului. Despre primele ei semne — în numărul viitor al revistei.

LUCIAN ROTARIU

CRONICA PLASTICĂ

Intimitatea acuarelei

Casa studenților din Timișoara a găzduit în luna noiembrie prima expoziție personală de artă plastică a lui Cătălin Neacșu, student la Facultatea de Electrotehnică, în anul IV, la secția de electronică și telecomunicații.

Expoziția a constituit o plăcută surpriză pentru toți cei care au avut inspirația (a-și scrie chiar șansa) să o viziteze. Surpriză — pentru că mai rar avem prilejul să pășim într-o expoziție de plastică a unui coleg viitor inginer ; plăcută — pentru că în multe lucrări Cătălin Neacșu depășește amatorismul. În primă instanță, surprinde diversitatea de genuri în care sînt abordate lucrările : acuarelă, cărbune, peniță, cretă. S-ar putea crede (aceasta numai de către cei care nu au vizitat expoziția) că o asemenea diversitate s-a realizat în detrimentul calității. Că nu e așa au demonstrat-o cu prisosință lucrările expuse, bănuiesc, după o severă și autocritică selecție.

În ciclul de nuduri executate în cretă, cît și prin lucrările în peniță, autorul sondează efectele posibile în două maniere de execuție diametral opuse. Cărbunele este materialul ce servește ideal concepției plastice a lui Cătălin Neacșu. Lucrările de acest gen dau privitorului acute senzații tactile ; privind ciclul „Copaci", se simt parcă organic rădăcinile înfipte adînc în pămînt ale tulpinilor contorsionate, dar ferme, dînd impresia că degetele ar putea simți fiecare nod vegetal. Deși recunoscut ca gen dificil, portretul e abordat de către Cătălin Neacșu fără complexe. Piesa de rezistență a ciclului de portrete este lucrarea „Bătrînă". O bătrînă căreia ești tentat să-i atingi obrazul ridat pentru a o smulge din amintiri. „Cap de copil" surprinde candoarea specific juvenilă, neridicîndu-se însă la valoarea „Bătrînei" sau a „Autoportretului". Deși valorifică ingenios efectele umbră-lumină, „Autoportret" are o notă sumbră, care distonează cu optimismul degajat de celelalte lucrări.

Adevărata „carte de vizită" a artistului plastic o reprezintă acuarelele ; delicate și sensibile, acestea ne îndeamnă să pătrundem în intimitatea lor, acolo unde putem descoperi personalitatea celui care le-a conceput. Cu o puternică tentă impresionistă, aceste mici colțuri de natură, filtrate prin sensibilitatea artistului, provoacă o senzație caldă intimitate, datorată îndeosebi culorilor pastelate, utilizate cu predilecție. Între „Peisaj citadin", „Toamnă" „Cîmp după ploaie", „Dimineață", se detașează lucrările

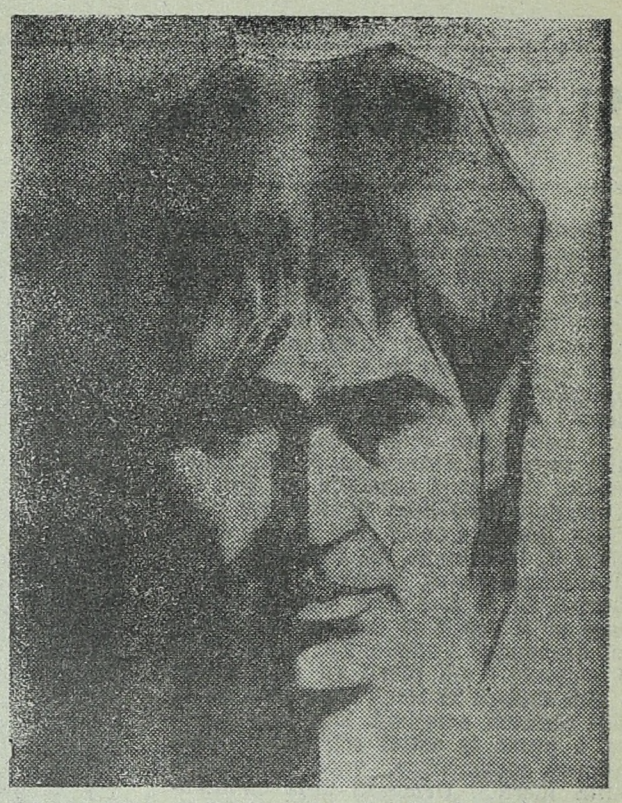

Cătălin Neacșu — *autoportret.*

din ciclul „Sighișoara". De un pitoresc și un farmec inegalabil, Sighișoara e orașul cu singura cetate locuibilă din Europa. Am vizitat acest oraș în vara trecută și mărturisesc că în fața acuarelelor lui Cătălin Neacșu am simțit pentru o clipă nostalgia aerului străvechi cetăți medievale. Compozițiile se remarcă prin simetrie și echilibru, sînt neostentative, firești, jocurile de lumină avînd un rol decisiv în realizarea atmosferei. Scriam la început despre o șansă, cu privire la vizitarea expoziției. Am avut în primul rînd „șansa" să aud despre această expoziție. Sînt convins că vor fi fost mulți alții care ar fi dorit să o vadă și nu au reușit. Asemenea evenimente ale vieții studențești nu sînt din păcate îndeajuns popularizate. Se cuvin felicitări lui Cătălin Neacșu în primul rînd pentru curajul de a expune. A expune îndemnat de multe ori și a te expune, examen dificil, „luat" după aceasta prima expoziție.

DAN COCLICI

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Arhitectura ca moment al tradiției culturale *)

Cartea profesorului Grigore Ionescu se înscrie prestigios în programul de valorificare a tradițiilor culturale românești, cuprinzînd probleme ale structurii și istoriei creației noastre arhitecturale, de la străvechile case populare — creație ale meșterilor autohtoni — pînă la construcțiile de la începutul epocii moderne. Volumul cuprinde, de asemenea, o privire sintetică asupra istoriografiei arhitecturale românești și asupra contribuțiilor creatoare ale unor personalități din domeniul arhitecturii noastre în secolele al XIX-lea și al XX-lea.

Cu privire la evoluția arhitecturii românești tradiționale, autorul face considerații de structură și funcționalitate, de istorie și estetică, asupra cîtorva categorii esențiale ale arhitecturii de altădată : locuința, biserica, anexele gospodărești instalațiile de gospodărie țărănești. Evoluția acestora este privită în legătură cu condițiile mediului geografic (climă, încadrarea în peisaj, materiale de construcții etc.), precum și cu formele artistice naționale din unele țări vecine. Considerațiile autorului nu se limitează la arhitectura dintr-o zonă sau alta, ci, așa cum reclamă unitatea culturii noastre, sînt cuprinse toate regiunile țării, îndicîndu-se caracteristicile arhitecturii din Moldova sau Transilvania față de cea din Țara Românească. Pretutindeni, arată autorul, arhitectura românească reflectă situația socială, năzuințele spre mai bine, idealul estetic și optimismul țărănimii.

Discutînd tipologia casei populare, lucrarea face distincții subtile între arhitectura populară tradițională și cea cultă (prima fiind concepută din memorie și avînd un mod specific de a reprezenta — simbolic — realitatea), precum și între arhitectura specific țărănească și cea latifundiară — aceasta din urmă purtînd uneori influențe turcești (ale curților sultanilor) sau ale Italiei de Nord. Cititorul are mereu prilejul să remarce consecvența cu care în lucrare se evită orice exagerări și unilateralități, autorul oferindu-ne un exemplu de obiectivitate și rigoare.

O idee relevată cu pregnanță, în special în studiul consacrat fundațiilor domnești de la Curtea de Argeș, este simplitatea și distincția arhitecturii noastre vechi, estetica ei fiind realizată nu prin zornoane, ci prin soluții artistice discrete, în concordanță cu clasicitatea stilului artei românești în genere.

Cîteva dintre studiile volumului ne readuc în față străvechile cule, adevărate citadele de apărare, cu origini îndepărtate în Persia și Asia Mică, dar înrudite, ca idee, cu casa întărită, răspîndită în timpul stăpînirii turcești în Balcani.

Prin orizontul istorico-teoretic larg, cartea prezintă interes metodologic și pentru alte forme ale istoriografiei culturale românești. În ultima parte a volumului sînt atrase în discuție cîteva probleme ale sistematizării, conservării și restaurării ansamblului istoric arhitectural creat de-a lungul veacurilor pe aceste locuri, și se schițează evoluția concepțiilor privitoare la conservarea monumentelor istorice.

Cartea este scrisă nu doar cu multă competență, ci și cu un cald patriotism. Rigoarea științifică se îmbină mereu cu performanța literară, cunoștințele de specialitate — cu istoria culturii și cu istoria generală a poporului, textul menținîndu-se permanent într-un stil sobru, distins, elegant eventual se poate elimina. Iată, dintre multele citate posibile, unul luat aproape la întîmplare : „Trecuse exact un sfert de veac de la moartea lui Alexandru cel Bun pînă al suirea pe tronul Moldovei a lui Ștefan cel Mare. În acest răstimp domnii țării nu întreprinseră nici o acțiune în vederea propășirii arhitecturii. Chiar vechile cetăți, mănăstirile cele mari și lăcașurile bisericești ale bătrînilor începuseră a se risipi. Nici prezența din 1457 la crîma țării a lui Ștefan cel Mare nu a putut, cum era, de altfel, firesc, să ducă grabnic la reluarea activității constructive de atîta vreme întreruptă. A fost nevoie pentru aceasta de un timp pentru ca noul voievod să-și întărească drepturile sale la domnie și, totodată, să se agonisească mijloacele materiale necesare realizării unei construcții demne să reprezinte năzuințele noii stăpîniri".

Dorința autorului de a da un caracter cît mai plăcut textului, de a accentua funcția lui instructivă și estetică, este evidentă și în citatele totdeauna foarte expresive, care precedă fiecare capitol al cărții.

Concepută cu deplină rigoare științifică, într-un larg orizont cultural și însoțită de numeroase desene, schițe, fotografii, care fac materialul pe deplin accesibil, lucrarea profesorului Grigore Ionescu se citește ușor și cu interes nu numai de către specialiști, ci și de către orice om de cultură interesat de istoria vieții materiale și spirituale a poporului nostru.

MIHAI MIȘCA

* Grigore Ionescu — Arhitectura Românească. Tipologii — creații — creatori, București, Editura Tehnică, 1987.

BUPT

Treizeci de minute de aplauze

CU VLADISLAV IVANOVICI PIAVKO (ARTIST AL POPORULUI AL U.R.S.S.) ŞI LUDMILA MAGOMEDOVA

• V.I.P. Mi s-au luat multe interviuri, de aceea nu vreau să mă repet. Cert este că întotdeauna voi reveni cu drag în Timişoara. Mă fascinează publicul. Pot compara publicul timişorean doar cu cel din Buenos Aires. Ambele sînt pe primul loc.

• Unui solist cînd îi spui „Bravo !" după un spectacol, se simte bucuros, dar cînd aude publicul ovaţionînd, este fericit. Aşa sînt şi eu de cîte ori publicul timişorean mă aplaudă.

• Colegii de scenă sînt oameni minunaţi. Colaboratori ca ei am întîlnit pe puţine scene ale lumii. În mijlocul lor mă simt ca acasă. Doresc să colaborez cu ei încă foarte mult timp.

• Ca absolvent al Institutului „Lunacearski" din Moscova, doresc tuturor studenţilor un an universitar plin de roade, iar ca artist le doresc să ajungă la satisfacţia solistului aplaudat de un public înfocat.

• L.M. Debutul meu în Europa a fost extraordinar. Sînt atît de fericită că a avut loc în Timişoara. Cînd am auzit ropotele de aplauze, simţeam că sînt într-o lume de basm.

• Voi reveni în Timişoara la sfîrşitul lunii decembrie.

• Am terminat conservatorul în 1984, debutînd cu Leonora din „Trubadurul". Opere în repertoriu : „Dama de pică", „Norma", şi altele.

• Colegii de scenă sînt nişte prieteni adevăraţi. M-au sprijinit ca debutul meu să fie la înălţime. Ca şi V.I.P., doresc o colaborare de foarte lungă durată.

răspunsuri la întrebările lui **SORIN TOMESCU**

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Începînd din acest număr, revista Forum studenţesc vă oferă o serie de microarticole traduse din cunoscutul Dictionnaire de symboles, aparţinînd lui Jean Chevalier şi Alain Gheerbrant, apărut în 1986 la Editions Robert Laffont/Jupiter.

Această iniţiativă îşi propune să-i familiarizeze pe cititori cu valorile simbolice ale numerelor, culorilor, formelor, figurilor, animalelor etc., urmînd ca la sfîrşitul seriei, aceştia să ajungă în posesia unui mic dicţionar de simboluri ... aproape complet.

MIC DICŢIONAR DE SIMBOLURI

Simbolistica numerelor (I)

UNU

Simbolul omului — fiinţă bipedă : singura ce se bucură de această însuşire, motiv pentru care unii antropologi fac din verticalitate un semn distinctiv al omului, mai radical încă decît raţiunea.

Unu se regăseşte în aceeaşi măsură în imaginile pietrei ridicate, (...) a bîtei verticale : reprezintă omul activ, asociat operei creaţiei (...). **Unu** este locul simbolic al fiinţei, simbol şi sfîrşit al tuturor lucrurilor, centru cosmic şi ontologic. (...).

DOI

Simbol al opoziţiei, al conflictului, al reflectării, acest număr indică un echilibru realizat sau ameninţări latente. Este cifra tuturor ambivalenţelor şi dedublărilor. Este prima şi cea mai radicală dintre diviziuni (creatorul şi creatul, albul şi negrul, masculinul şi femininul, materia şi spiritul etc.), cea din care decurg toate celelalte. Era atribuit în antichitate Mamei ; desemnează principiul feminin. Şi printre temutele sale ambivalenţe, poate exista germenele unei evoluţii creatoare la fel de bine ca al unei involuţii dezastruoase.

Numărul 2 simbolizează dualismul, pe care se sprijină orice dialectică, orice luptă, orice mişcare, orice progres. Dar diviziunea este atît principiul multiplicării, cît şi al sintezei. Şi multiplicarea este bipolară, creşte sau diminuează, în funcţie de semnul care afectează numărul. Doiul exprimă deci un antagonism, care din latent devine manifest ; o rivalitate, o reciprocitate care poate fi atît în ură cît şi în iubire ; o opoziţie, care poate fi atît contrară şi incompatibilă, cît şi complementară şi fecundă.

TREI

Trei este pretutindeni un număr fundamental. Exprimă o ordine intelectuală şi spirituală, într-o Divinitate, în cosmos sau în om. Sintetizează triunitatea fiinţei vii sau rezultă din conjuncţia lui 1 şi 2, producînd în acest caz **Contopirea Cerului şi Pămîntului** (...). Dar cel mai adesea, 3 ca număr primul impar, este numărul Cerului şi 2 numărul Pămîntului, pentru că 1 este anterior polarizării lor. (...) ; tot trei sînt virtuţiile teologale ; trei elemente Marii Opere alchimice : sulful, mercurul şi sarea. [...] De asemenea, trei fraţi şi stăpînii universului : Zeus, Cerul şi Pămîntul ; Poseidon, Oceanele ; Hades, Infernul (...) Ternarul se exprimă prin diverse simboluri grafice, ca tridentul, trinacria (care este un triplu peşte cu cap unic) şi, mai simplu, desigur, prin triunghi (...).

PATRU

Semnificaţiile simbolice ale cifrei 4 se leagă de cele ale pătratului şi crucii (...). Încrucişarea unui meridian şi a unei paralele. În toate continentele, şefi şi regi sînt numiţi : stăpîni ai celor patru mări,... patru sori... şi a celor patru părţi ale lumii etc.... (...). Sînt patru puncte cardinale, patru vînturi, patru stîlpi ai Universului, patru faze ale lunii, patru anotimpuri, patru elemente etc.

traducere de DIANA LUCACI

John Coltrane

De la moartea lui Coltrane, acum 20 de ani, în iulie 1967, au avut loc vaste schimbări în industria jazzului. A spune că influenţa lui Coltrane asupra jazzmenilor s-a diminuat în aceşti ani, ar fi o mare greşeală. Este adevărat, totuşi, că unii din urmaşii lui Coltrane au avut un succes mărginit în redefinirea pieţii jazzului, sau că acele elemente ale stilului „Coltrane", care au făcut din acesta o anomalie, au rămas ascunse datorită tendinţei de-a crea o muzică mai puţin cunoscută. Adevărat ! De cînd a murit Coltrane el a luat muzica odată cu el. Aşa cum spunea renumitul critic de jazz Dan Morgenstern în '85 „John Coltrane a fost ultimul creator de Jazz".

Pe lîngă faptul că a fost unul din cei mai mari saxofonişti, improvizatori şi inovatori, Trane a fost unul din cei mai mari creatori şi leaderi în jazz. De fapt a fost singurul leader pe care l-a avut jazzul şi care a menţinut cu succes o evoluţie creativă, construind şi imaginea unui „Jazz-Star". A combinat arta cu banul ! Nu înseamnă că era un milionar.

Polidiatonismul lui Coltrane, mai pe larg descris în cartea lui Andrew White — 'Trane 'n me" —, este ultima mare contribuţie în „lingvistica" jazzului. Polidiatonismul a fost felul lui Coltrane de a suprapune un sistem diatonic, de obicei un semiton deasupra altuia. Această tehnică este folosită la început în piesele sale „Impresii" şi „Afro Blue", şi bineînţeles există şi în alte creaţii, mai ales în blues-urile

JAZZ

şi baladele sale. Coltrane a folosit pentru prima oară cromatismul şi polidiatonismul, în prima înregistrare a melodiei „So what" a lui Miles Davis împreună cu însuşi autorul, într-o manieră, să zic aşa, standard. Unicitatea acestui polidiatonism a fost că el nu a servit numai într-o funcţie tematică, ci i-a oferit lui Coltrane şansa de a extinde hard-swingul de la mijlocul anilor '50. Combinarea acestor două elemente (cromatismul şi polidiatonismul) l-a făcut pe John Coltrane, cristalizorul erei bebop şi părintele avangărzii. De asemenea este adevărat că John Coltrane a fost cel mai influent saxofonist de la Charlie Parker încoace şi trebuie să rezistăm tentaţiei de a-l copia, deoarece virtuţiile unui original şi adevărat jazz sînt înrădăcinate în unicitatea şi individualitatea fiecărui interpret.

În ziua de azi, Coltrane este la fel de „vîndut" ca acum 20 de ani. „Giant Steps" ('59), „My favourite things" ('60) şi „Blue Train" ('58) sînt încă hituri, chiar dacă le auzim doar o dată pe an la radio. Şi pentru a înţelege ce s-a întîmplat de la moartea lui Coltrane, în '67, trebuie să aflăm că piaţa jazzului a căzut în dezorientare ceea ce a dus la un mai mare control al business-men-urilor asupra muzicienilor. Ca o paranteză, cînd Trane a murit, în 17 iulie 1967, lumea dansa pe străzi. Aceasta datorită faptului că Trane a creat o nouă imagine despre jazzmeni. În orice caz a fost acela care „a scos ceva curat şi a rămas curat".

Jazzul n-a murit. În pofida celor dictate de industria jazzului, în ziua de azi, tot mai mulţi tineri îi studiază elementele şi creaţiile lui Coltrane. În căutarea lor, pentru ceva mai bun, majoritatea s-au cufundat în „lectura" muncii ingenioase a celui mai important saxofonist din istoria jazzului ; JOHN COLTRANE.

SILVIU MANDRAVEL

LA SFÎRŞIT DE AN

Redacţia noastră ţine să aducă în acest număr de sfîrşit de an calde mulţumiri Întreprinderii Poligrafice „Banatul", care l-a întîmpinat cu multă solicitudine eforturile de recuperare a numerelor restante şi de primenire grafică a revistei. În iureşul entuziast şi epuizant al închegării contra-cronometru a ultimelor patru „Forum"-uri au fost alături de noi, cu gîndul, cu fapta, cu inima şi sfatul : maistrul şef de secţie **Gheorghe Tripon**, linotipiştii **Alexandru Csismadia** şi **Iosif Gui** (precum şi cei de la secţia „Carte" a poligrafiei, care au cules ultimul număr), paginatorii **Ionel Pascu, Dan Pampu** şi **Bogdan Traian**, stereotiparii **Petre Giucovici, Pavel Nicoli** şi **Ioan Szölö**, zincografii **Vasile Mugurel, Carol Bujdoso, Seppi From, Ştefan Cotreanţă, Ilie Laza**, maşiniştii **Lazăr Stan, Ladislau Varga, Paul Minzu, Vasile Maxim** şi **Mihai Pleş**.

Acestor oameni minunaţi, pe care-i dorim şi în viitor alături de umărul nostru, ca şi tuturor cititorilor noştri, le urăm un călduros

LA MULŢI ANI!

FORUM STUDENŢESC

BUPT

Lucrețiu Pătrășcanu și Petre Pandrea despre fenomenul totalitar

PERICOLELE POLITICE ALE IGNORANȚEI ȘI INCULTURII

O direcție esențială a activității tearetico-ideologice subliniată cu tărie în **Programul ideologic** al partidului nostru este aceea a combaterii ferme a tuturor concepțiilor și practicilor care devalorizează și înjosesc condiția umană, anticomunismul, naționalismul, șovinismul, rasismul, misticismul, obscurantismul, antisemitismul. Toate aceste „isme" solidarizează într-un mod cu totul semnificativ în **fenomenul totalitar,** fenomen desemnînd concomitent practici politice și concepții politice.

Ca regim politic, totalitarismul este caracterizat prin dominația neîngrădită a unei minorități selectate din cele mai reacționare forțe ale unei colectivități umane, care suprimă toate drepturile și libertățile democratice, întronînd arbitrariul în toate domeniile vieții publice și private ale cetățenilor, folosindu-se de mijloacele constrîngerii violente, brutale. Sub aspectul concepției doctrinare, totalitarismul se caracterizează printr-un profund **eclectism ideologic,** selectînd după o logică arbitrară a momentului teze și idei din arsenalul doctrinar al dreptei capabile să susțină acțiunea practică amintită.

Nu întîmplător, fenomenul nu include în istoria lui nici un mare filozof sau doctrinar politic. Nu întîmplător semidocția cu înfumurarea și suficiența ei caracteristică este nota comună a principalilor emițători ai mesajului totalitar și a principalilor receptori ai acestuia. Este caracteristica ce l-a îndemnat pe Petre Pandrea să definească ideologia fascistă, în maniera polemică atît de caracteristică scrisului său drept: „Socialismul proștilor" (Petre Pandrea — **Atitudini și controverse**, Minerva, București, 1982, p. 75), iar pe Lucrețiu Pătrășcanu să avertizeze asupra pericolelor politice ale ignoranței și inculturii (Lucrețiu Pătrășcanu — **Sub trei dictaturi,** Ed. Politică, București, 1969, p. 56—64). Tipul cel mai caracteristic de totalitarism a cărui analiză permite descifrarea fenomenului în varietatea lui istorică și națională este fascismul.

Este un indiscutabil merit al gîndirii democratice și socialiste românești din perioada interbelică acela de a fi făcut pionierat în analiza de profunzime a fenomenului fascist. Un loc aparte revine analizelor întreprinse de pe pozițiile socialismului științific de către gînditorii deja amintiți: **L. Pătrășcanu** și **P. Pandrea.**

DE LA PROGRES ORGANIZATORIC LA REGRES CATALEPTIC

În ce măsură lucrări elaborate în deceniul patru al secolului (mai precis între 1934 — **Germania hitleristă** a lui P. Pandrea și 1941 — **Sub trei dictaturi** a lui L. Pătrășcanu) rezistă ca ideatică pentru explicația fenomenului fascist, așa cum se prezintă el în deceniul al 9-lea al secolului? Aceasta în condițiile în care politica imperialistă de forță și dictat, de imixtiune brutală în treburile altor state, se combină cu susținerea regimurilor politice de extremă dreaptă. Pe de altă parte, focarelor de conflict în diverse zone, criza economică, socială și moral-politică permit și încurajează fenomene neofasciste, totalitare, atît cele practice, cît și cele ideologice. Pentru a putea răspunde la această problemă, trebuie să comparăm principalele idei ale autorilor amintiți cu rezultate ale unor cercetări noi, unele dintre acestea elaborate de pe pozițiile materialismului istoric, altele aparținînd unor gînditori situați pe poziții democratice, de stînga, poziții cu care este necesară o intensificare a dialogului de idei. Este vorba de concluziile școlii scandinave de irenologie, concretizate în teoria violenței structurale, de concluziile unuia din „best-seller"-urile lui 1980, celebrul **Apelul pentru cei vii,** aparținînd lui Roger Garaudy și de lucrarea marxistului Adam Schaff prezentată Clubului de la Roma: **Încotro duce drumul?** (Roger Garaudy — **Il est encore temps de vivre. Appel aux vivant,** Ed. Stock, Paris, 1980; Adam Schaff — **Wohin führt der Weg?,** Europa Verlag, 1985).

Rezultatele acestei abordări comparate sînt următoarele:

În privința cauzelor fenomenului, atît Pătrășcanu cît și Pandrea prezintă ca o principală cauză structurile profund inegalitare naționale și internaționale create de istoria capitalismului și declanșarea crizei de sistem a acestuia. Se scoate în evidență în operele amintite strînsa relație dintre agravarea contradicțiilor economice și sociale ale capitalismului și soluțiile politice de dreapta („prin sabie", prin „guvernări de mînă forte", cum le numește Pătrășcanu) ale cercurilor celor mai reacționare ale burgheziei, cercuri racordate din toate straturile sociale. Astfel că, în explicația celor doi gînditori, violența politică directă și brutală, caracteristică diferitelor forme de fascism nu este altceva decît expresia unor contradicții social-economice caracteristice structurii capitalismului, ajungerii acestei societăți în situația de a fi nevoită să cedeze locul unei alte organizări sociale. Capitalismul a reprezentat în epoca sa de incipiență și înflorire un progres organizatoric. Azi — e un regres cataleptic" (Petre Pandrea — **Eseuri,** Minerva, Buc., 1981, p. 12).

Cercetînd cauzele accentuării violenței în condițiile post-belice, școala irenologică aflată sub coordonarea lui Johan Galtung realizează o tipologie a violenței, distingînd între violența directă, perceptibilă — arsenal politic caracteristic fenomenului totalitar și violența surdă, impersonală, implicată în chiar structurile sistemului internațional, în structurile naționale ale diferitelor state. Galtung vede violența surdă acționînd prin intermediul foametei, bolilor sociale, analfabetismului, în distribuția inegală a asistenței medicale, a posibilităților de educație, în subdezvoltare etc. — în toate aceste date ale epocii care împiedecă indivizi și largi grupuri umane să-și realizeze potențele somatice și mentale, care creează decalajul între condițiile umane. Cînd aceste decalaje se adîncesc (și asistăm la adîncirea lor), se intensifică și violența vizibilă, directă. (Precizez că această descriere a violenței structurale vădește o unitate de atmosferă cu descrierile pe care L. Pătrășcanu le realizează pentru a caracteriza lumea socială din care fascismul și-a extras susținătorii). Concluzia teoriei violenței structurale, fără a fi una care pretinde trecerea la socialism, insistă, totuși, asupra legăturii dintre pace și combaterea violenței de orice fel, prin operă de **„reedificare socială",** prin acțiuni concertate de instituire a unor structuri sociale și naționale egalitare.

„ELECTRO-FASCISMUL"

Referindu-se la fascism, L. Pătrășcanu atenționează, folosind o abordare concretă națională a fenomenului, asupra unei probleme cu caracter teoretic mai special, și astăzi extrem de importantă; progresul tehnico-științific rapid, încorporat în dezvoltarea forțelor de producție industriale, exclusiv prin el însuși, nu atrage după sine un progres social global. Contează esențial relațiile de producție în care forțele sînt prinse, contează scopurile și valorile care orientează social-politic dezvoltarea tehnico-științifică. Necorelată cu relațiile de producție, cu necesitățile forțelor sociale progresiste, cu idealurile și valorile democratice ale acestora, și inclusiv cu tendințele vieții internaționale, „industria grea, avertizează Pătrășcanu, cere guvernare de mînă forte".

Avertismentul lui Pătrășcanu poate fi ușor găsit în lucrările lui R. Garandy și A. Schaff. Primul

scoate în evidență legătura intimă dintre dezvoltarea științifică și utilizarea ei politică, insistînd asupra consecințelor unui progres științific militarizat asupra vieții cotidiene în timp de pace, asupra gravelor perturbări ale regimurilor democratice chiar în țările în care acestea au cea mai îndelungată tradiție. Astfel, dezvoltarea științifică prin militarizare generează ceea ce cercetătorul francez desemnează prin **electro-fascism.** Adam Schaff atenționează și el că sînt mult prea facile feluritele optimisme legate de cea de a doua revoluție industrială. „Societatea informatică", spune Schaff, poate fi mai bogată, dar nu înseamnă implicit că ea va fi mai democratică. Ea se poate deschide concomitent ca democrație sau ca totalitarism. (op. cit., pp. 65—68). Revenind la Lucrețiu Pătrășcanu, analiza sa face pregnant faptul că în anul 1938 este cel mai înalt stadiu economic atins de România burgheză, dar el nu a însemnaț cel mai înalt stadiu al vieții democratice a acesteia; dimpotrivă, este anul în care se declanșează nefasta istorie a celor trei dictaturi (regală, legionară și militaro-fascistă).

DOGME VECHI ÎN HAINE NOI

Semnificativ este faptul că nici unul din autorii menționați nu consideră fascismul, neofascismul sau totalitarismul în general ca o fatalitate a devenirii istorice. Oricît de contradictorii i-ar fi structurile, societatea omenească cuprinde în fiecare moment **al ei mai multe alternative posibile ale dezvoltării ei.** Cea pe care viitorul o înfăptuiește depinde esențial de angajarea forțelor sociale progresiste pentru favorizarea alternativei nu numai posibile, dar și dezirabile, și aceasta este alternativa consecvent democratică. Angajarea forțelor progresiste ale lumii și ale fiecărei țări pentru favorizarea alternativei democratice presupune obligatoriu realizarea modelelor, apărarea valorilor umaniste, a idealurilor de dreptate și echitate socială. Lucrările lui Pandrea și Pătrășcanu demonstrează cum ascensiunea fascismului a fost permanent însoțită și favorizată de virulența ideologică împotriva valorilor culturale și politice — democratice, împotriva idealurilor comuniste. În prezent, se constată, la o bună parte a politicii occidentale, oricum, la partea ei cea mai consecvent difuzată, o reactivare a unor tehnici ideologice caracteristice și perioadei analizate de Pandrea și Pătrășcanu: mistificarea adevărului istoric, răstălmăcirea sensului real al unor evenimente, idei false cu privire la sensul istoriei, la destinul omenirii, explicații denigrante ale naturii umane, revitalizarea atacurilor concentrice asupra valorilor de egalitate și echitate și asupra materializării lor în construcțiile socialiste, în doctrina socialistă în general, reafirmarea colectivismelor de tip gregar șovinismul, rasismul, obscurantismul, cultul elitar. Eeste mereu contemporană și înalt educativă pentru tînăra generație modalitatea în care atît Pandrea cît și Pătrășcanu demască acest arsenal, scoțîndu-i la lumină murdăria drapată în halo-uri mitice și mistice. Tocmai de aceea, apărarea acestor valori și idealuri, dezvoltarea și perfecționarea lor, reprezintă o necesitate pentru alternativa consecvent democratică a viitorului lumii. Cei doi militanți români au susținut, de asemenea, forma politică a **frontului popular,** după cum astăzi, comuniștii români susțin și acționează pentru solidaritatea tuturor forțelor progresiste, democratice în asigurarea unui viitor al lumii bazat pe valorile democrației, progresului social-economic, respectului reciproc între oameni și națiuni.

Rezultatul incursiunii poate fi rezumat astfel: principalele idei ale celor doi mari intelectuali români își confirmă valabilitatea și la o jumătate de veac, aproape, de la formularea lor. Cunoașterea acestor idei trebuie să facă parte din educația politică a tinerei generații a României socialiste. În efortul stăruitor al etapei actuale, desfășurat de comuniștii români în vederea elaborării unei noi gîndiri politice în relațiile internaționale, gîndire fundamentată pe principiile umanismului revoluționar, opera lui Pătrășcanu și Pandrea și unitatea ei cu viața lor poate rămîne un loc nu doar de referință, ci și de meditație.

DANIELA BALIȚA

forum studențesc

Organ al Consiliului Uniunii Asociațiilor Studenților Comuniști din Centrul Universitar Timișoara

COLECTIVUL DE REDACȚIE

ANCA ALADGEM, RODICA BORȘA, ADRIAN BĂDESCU, STELIAN CACUCI, PATRICIA CIOBANU, SIMONA CONSTANTINOVICI, DAN COCLICI, OVIDIU GULEȘ, DANIELA GROS, ADRIAN MIOC, SILVIU MANDRAVEL, MIRCEA MITRUȚIU (redactor șef-adjunct); IONEL NICOLAE (fotoreporter); MIRCEA POP (redactor șef); DAN RAȚIU, PETRU RADA, NICOLAE ROMAN (tehnoredactor); VALENTIN SAMANȚA, FELICIAN SCOROBETE, GEORGE ȘERBAN (redactor șef-adjunct); SORIN TOMESCU (fotoreporter); LILIANA TROCAN, IOAN UIBAR, DAN VASIU (tehnoredactor).
Grafică de AL. ANTONESCU, DUMITRU BAȘU și CĂTĂLIN NEACȘU.

Redacția: Casa de cultură a studenților, bv. Tinereții 9, cam. 1, telefon 1 49 0 1 (ședințe — joi, ora 20) și Căminul 16 C, cam. 23 (ședințe — luni, ora 20)
Tiparul I.P. „BANAT"